

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav translatologie

Bakalářská práce

Eva Halanová

**Komentovaný překlad: Guía de recursos para ciudadanos extranjeros
residentes en Roquetas de Mar (vybrané kapitoly)**

**Annotated translation: Guía de recursos para ciudadanos extranjeros
residentes en Roquetas de Mar (selected chapters)**

Ráda bych poděkovala vedoucí své bakalářské práce Prof. PhDr. Janě Králové, CSc., za cenné rady, ochotu a čas, který mi věnovala.

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.

V Praze dne 25. 5. 2012

ANOTACE

Tato bakalářská práce se soustředí na překlad několika kapitol z příručky pro cizince s názvem *Guía de recursos para ciudadanos extranjeros residentes en Roquetas de Mar* a komentář tohoto překladu. První část komentáře tvoří translatologická analýza z hlediska stylových faktorů. Další část je věnována popisu překladatelské strategie a závěrečná část obsahuje analýzu překladatelských problémů a posunů, ke kterým při překladu došlo. Uvádí také konkrétní řešení v podobě příkladů z originálního textu i překladu. Součástí práce jsou i přílohy – originál a nepřekládané části originálu, které sloužily při analýze.

Klíčová slova: překlad, překladatelská strategie, překladatelský problém, překladatelská analýza, překladatelský posun, stylové faktory, gramatika, syntax, lexikologie, stylistika, cizinec, vízum

My Bachelor thesis focuses on the translation of several chapters from the handbook for foreigners called *Guía de recursos para ciudadanos extranjeros residentes en Roquetas de Mar* and on the commentary of this translation. The first part of the commentary consists of translatological analysis based on stylistic factors. The other part describes the translation strategy and the last one analyzes translation problems and shifts in translation. The thesis gives specific solutions in the form of examples from the original text and translation. The thesis includes annexes - the original text and the untranslated part of the original text.

Key words: translation, translation strategy, translation problem, translation analysis, translation shift, stylistic factors, grammar, syntax, lexicology, stylistics, foreigner, visa

OBSAH

Anotace	4
ÚVOD	9
1 PŘEKLAD	10
2 KOMENTÁŘ K PŘEKLADU	27
2.1 PŘEKLADATELSKÁ ANALÝZA	27
2.1.1 Stylotvorné faktory	27
2.1.1.1 Objektivní stylotvorné faktory	27
2.1.1.1.1 Funkce textu	27
2.1.1.1.2 Ráz sdělení	27
2.1.1.1.3 Situace a prostředí	28
2.1.1.1.4 Charakter adresáta	29
2.1.1.1.5 Forma sdělení	30
2.1.1.1.6 Míra připravenosti	30
2.1.1.1.7 Jazykový kód	31
2.1.1.1.8 Téma a obsah	31
2.1.1.1.9 Slohový postup	31
2.1.1.1.10 Funkční styl	31
2.1.1.2 Subjektivní stylotvorné faktory	32
2.1.1.2.1 Momentální fyzický a psychický stav autora	32
2.1.1.2.2 Vztah autora a příjemce	32
2.1.1.2.3 Osobnost autora	32
2.1.1.2.4 Záměr autora	32
2.1.2 Výstavba textu originálu (a textu překladu)	33
2.2 PŘEKLADATELSKÁ STRATEGIE	35
2.3 PŘEKLADATELSKÉ PROBLÉMY A POSUNY	36
2.3.1 Překladatelské problémy na gramatické a syntaktické rovině	36

2.3.1.1	Rod a číslo substantiv	36
2.3.1.2	Vyjádření zdvořilosti	37
2.3.1.3	Číslovky.....	37
2.3.1.4	Výčty	37
2.3.1.5	Vyjadřování času	38
2.3.1.6	Konjunktiv	39
2.3.1.7	Opisné pasivum a multiverbizace.....	39
2.3.1.8	Gerundium a konstrukce s infinitivem	40
2.3.1.9	Explicitní vyjadřování vztahů mezi slovy	41
2.3.1.10	Interpunkce	42
2.3.1.11	Větná stavba	43
2.3.2	Překladatelské problémy na lexikální rovině.....	44
2.3.2.1	Reálie.....	44
2.3.2.2	Toponyma.....	45
2.3.2.3	Terminologie	46
2.3.3	Překladatelské problémy na stylistické rovině.....	47
2.3.3.1	Opakování v textu.....	47
2.3.3.2	Modulace	48
2.3.3.3	Amplifikace a explicitace	49
2.3.3.4	Vynechání a implicitace	50
	ZÁVĚR	511
	BIBLIOGRAFIE.....	52
	SEZNAM PŘÍLOH.....	57

Seznam zkratk

O – Text originálu

PT – Text překladu

ÚVOD

Cílem této bakalářské práce je vytvořit funkčně ekvivalentní překlad několika kapitol informační příručky pro cizince. Průvodce po možnostech cizinců pobývajících v Roquetas de Mar (*Guía de recursos para ciudadanos extranjeros residentes en Roquetas de Mar*) byl vytvořen úřadem španělského města Roquetas de Mar (ve spolupráci s ministerstvem práce a sociálních věcí). Tyto kapitoly se zabývají konkrétními, všeobecně platnými, možnostmi legálního pobytu ve Španělsku. Podle našeho názoru není v českém jazyce dostatek podrobných oficiálních informací k tomuto tématu (vzhledem ke španělskému prostředí). Proto jsme si tento text vybrali a domníváme se, že by naše práce mohla mít jistý praktický přínos.

Druhou část práce tvoří překladatelská analýza originálu z hlediska stylových faktorů. Podíváme se i na výstavbu textu. Následně, po tom co popíšeme překladatelskou strategii, se budeme zabývat překladatelskými problémy a posuny a jejich konkrétními řešeními z hlediska jazykového (na gramatické, syntaktické, lexikální a stylistické rovině). Jednotlivé jevy však nelze striktně oddělovat, jsou mezi nimi neostré hranice. Proto budeme vždy uvádět odkazy na další související podkapitoly.

1 PŘEKLAD

KAPITOLA II - DOKLADY

POBYT

Koho se týká pobyt cizinců ve Španělsku? Týká se osob, které mají:

- Turistické nebo studentské vízum.

Musí žádat o vízum všichni cizinci, kteří se chystají vycestovat do Španělska za účelem pobytu? Jedná-li se o pobyt kratší než tři měsíce (během období šesti měsíců), osoby s občanstvím z následujících zemí vízum nepotřebují: Andorra, Argentina, Austrálie, Bolívie, Brazílie, Brunej, Bulharsko, Guatemala, Honduras, Chile, Chorvatsko, Island, Izrael, Japonsko, Kanada, Korejská republika, Kostarika, Kypr, Lichtenštejnsko, Maďarsko, Malajsie, Malta, Mexiko, Nicaragua, Norsko, Nový Zéland, Panama, Paraguay, Rumunsko, Salvador, San Marino, Singapur, Spojené státy americké, Švýcarsko, Uruguay, Vatikán, Venezuela, zvláštní administrativní oblasti Čínské lidové republiky Hongkong a Macao a státy Evropské unie. Občané zemí, které se nenachází na tomto seznamu, musí pro vycestování do Španělska požádat o vízum.

Kde se žádá o pobytové vízum? Na konzulátu nebo příslušné španělské ambasádě v zemi původu nebo v zemi legálního pobytu žadatele.

Jaké doklady jsou potřeba při žádosti o pobytové vízum? K žádosti o pobytové vízum je třeba předložit následující doklady:

- Pas nebo jiný cestovní doklad.
- Účel cesty a podmínky předpokládaného pobytu.
- Zajištění dostatečných náhradních prostředků k pobytu na dobu, o kterou žádáte.
- Zdravotní pojištění.
- Zajištění ubytování ve Španělsku na dobu pobytu.
- Zajištění návratu do země původu, které musí zahrnovat mimo jiné zpáteční jízdní doklad.
- Povolení k vycestování, je-li žadatel nezletilý a v péči nebo opatrovnictví státu.
- Žadatel o pobytové vízum může k podpoření své žádosti předložit zvací dopis od španělského občana nebo od cizince s legálním pobytem ve Španělsku.

Kromě toho mohou být vyžadovány doklady, které prokazují:

- Pobyt v místě žádosti, vazby nebo začlenění v zemi pobytu. Například: rodinní přílušníci, kteří zůstávají ve své zemi, počet odpracovaných let, současné zaměstnání apod.
- Pracovní a socioekonomická situace žadatele (obvykle se vyžaduje minimálně rok starý účet v bance).
- V případě dříve udělených víz, dodržení lhůty pro návrat.

Ve lhůtě jednoho měsíce od vydání víza si musí cizinec udělené vízum převzít.

Je možné prodloužit pobyt ve Španělsku na pobyt delší než tři měsíce? Občané pocházející ze zemí, od kterých se při vstupu do Španělska nevyžaduje pobytové vízum, mohou během šestiměsíčního období požádat o prodloužení na další tři měsíce. Pokud je však platnost pobytového víza občanů pocházejících ze zemí, od kterých se toto vízum vyžaduje, kratší než tři měsíce, mohou si během období šesti měsíců prodloužit pobyt na maximálně tři měsíce.

Kde se žádá o prodloužení pobytu? Na cizineckém úřadě (*Oficina de Extranjeros*), nejvyšším policejním ředitelství (*Jefatura Superior*) nebo na komisařství státní policie v místě, kde pobýváte (*Comisaría de Policía Nacional*); žádost o prodloužení musí zájemce předložit osobně.

Jaké doklady je třeba předložit v případě žádosti o prodloužení?

- Pas nebo jiný cestovní doklad.
- Potvrzení o uznání důvodů žádosti, které v případě státních příslušníků států, od kterých není při vstupu do Španělska požadováno vízum, musí být výjimečné.
- Prokázání dostatečných prostředků na živobytí po dobu prodloužení pobytu, o kterou žádáte.
- Cestovní pojištění, jehož platnost je stejná nebo delší než žádaná doba prodloužení.
- Zajištění návratu do země původu (zpáteční jízdní doklad do země původu).

Poznámka: Prodloužení pobytu se uvede v pase nebo v povolení k vycestování.

Co vyplývá ze zamítnutí žádosti o prodloužení pobytu? Zamítnutí žádosti o prodloužení pobytu je odůvodněno a stanovuje odjezd cizince ze španělského území, jež se musí uskutečnit před uplynutím doby prvního pobytu. Pokud tuto lhůtu již přesáhl, musí odjet ve lhůtě stanovené v zamítnutí žádosti, jež nesmí přesáhnout 72 hodin.

Poznámka: Termín odjezdu musí být uveden v pase cizince.

DOČASNÝ POBYT

Co je to dočasný pobyt? Je to situace, kdy je povoleno pobývat ve Španělsku po dobu delší než devadesát dní a kratší než pět let (v tomto případě máme na mysli pouze dočasný pobyt ve Španělsku bez pracovní činnosti, bez pracovního povolení).

Komu je možné poskytnout dočasný pobyt? Cizinci, který doloží, že disponuje dostatečným množstvím prostředků ke své obživě a k pobytu, případně jeho rodiny, na dobu pobytu, o kterou žádá.

Kde se žádá o udělení dočasného pobytu? Nejdříve je třeba osobně požádat o pobytové vízum na příslušném konzulátu nebo ambasádě v zemi původu nebo legálního pobytu zájemce.

Jaké doklady musí být přiloženy k žádosti o vízum?

- Originál a 3 kopie řádně vyplněného oficiálního formuláře žádosti podepsané žadatelem.
- Platný pas nebo povolení k vycestování, uznané platným ve Španělsku, s platností minimálně 1 rok.
- Výpis z rejstříku trestů nebo jiný ekvivalentní dokument ze země původu nebo země či zemí, kde jste pobývali posledních 5 let (pouze v případě, že je žadatel ve věku trestní odpovědnosti ve své zemi původu).
- Platné lékařské potvrzení, že netrpíte žádnou z nemocí vyžadujících karanténu zaznamenaných v Mezinárodním zdravotnickém řádu (že netrpíte infekčním onemocněním).
- Doklady o zajištění dostatečného množství prostředků ke své obživě a k pobytu, případně vaší rodiny, na dobu pobytu, o kterou žádáte.

Během vyřizování žádosti o vízum mohou diplomatická mise nebo konzulátní kancelář vyžadovat, aby se žadatel dostavil osobně, a uznají-li za nutné, mohou uskutečnit osobní pohovor.

Jaké jsou následující kroky po předložení žádosti o pobytové vízum? Konzulát nebo ambasáda předají žádost o vízum španělským úřadům, mimo jiné zastupitelským úřadům vlády (*Delegación del Gobierno*¹ nebo *Subdelegación del Gobierno*²), které ve lhůtě jednoho měsíce vyřídí obdrženou žádost.

V případě kladného rozhodnutí, vydá konzulát nebo ambasáda příslušné vízum, jež musí žadatel převzít osobně ve lhůtě maximálně jednoho měsíce od oznámení o udělení.

¹ *Delegación del Gobierno* – zastupitelský úřad vlády v autonomních oblastech.

² *Subdelegación del Gobierno* – zastupitelský úřad vlády v provinciích.

S tímto vízem už může cizinec přijet do Španělska (v případě, že žadatel nepřevzme své vízum ve lhůtě jednoho měsíce od oznámení o udělení, bude jeho jednání chápáno jako zřeknutí se uděleného víza, a celé řízení bude dokumentováno).

Jaké náležitosti má toto vízum? Jak dlouho platí? Ve vystaveném pobytovém vízu je uvedeno datum prvního povolení k pobytu. Platnost tohoto pobytu začíná datem vstupu do Španělska, jež musí být povinně uvedeno v pase nebo v povolení k vycestování.

Oprávnění k prvnímu dočasnému pobytu má platnost jeden rok.

Jaké kroky je třeba podniknout po příjezdu do Španělska? Po převzetí víza musí žadatel vstoupit na španělské území v průběhu doby platnosti tohoto víza. V maximální lhůtě jednoho měsíce od vstupu musí žadatel osobně požádat o průkaz totožnosti cizince (*Tarjeta de Identidad de Extranjero*), pro nějž je nutné poskytnout otisk prstu na komisařství státní policie v místě, kde pobývá (*Comisaría Nacional de Policía*). Přibližně po čtyřiceti dnech od poskytnutí otisku, obdrží průkaz o povolení k pobytu (*Tarjeta de Residencia*), a to ve lhůtě maximálně jednoho měsíce od vstupu do Španělska.

PRODLOUŽENÍ PRŮKAZU O POVOLENÍ K DOČASNÉMU POBYTU

(*TARJETA DE RESIDENCIA TEMPORAL*)

Kdy je třeba žádat o prodloužení průkazu o povolení k dočasnému pobytu? Sedmdesát dní před datem vypršení platnosti povolení (žádost o prodloužení je možné předložit také v následujících třech měsících po datu, kdy skončila platnost předchozího povolení, což se nedoporučuje).

Jaké doklady je třeba předložit spolu s žádostí o prodloužení?

- Řádně vyplněnou žádost.
- Platný pas a fotokopii k jeho ověření.
- Jednu fotografii.
- Kopii průkazu o povolení k pobytu (*Autorización de Residencia*), který hodláte prodloužit.
- Průkaz o státním nebo soukromém zdravotním pojištění.
- Potvrzení o zajištění dostatečných finančních prostředků na dobu pobytu, o kterou žádáte.

Na jak dlouhou dobu se uděluje první prodloužení dočasného pobytu?

První prodloužený průkaz má v zásadě platnost dva roky.

Předložení žádosti o prodloužení dočasného pobytu ve stanovené lhůtě prodlouží platnost předchozího průkazu až do rozhodnutí o této žádosti.

Za jak dlouho se projedná žádost o prodloužení? Úřad musí rozhodnout ve lhůtě tři měsíců od podání žádosti. Pokud do dané lhůty nerozhodne, považuje se rozhodnutí za kladné. V každém případě je úřad povinen rozhodnout okamžitě.

Ve lhůtě jednoho měsíce od vydání kladného rozhodnutí, musí cizinec požádat o nový průkaz o povolení k pobytu na komisařství státní policie (*Comisaría de la Policía Nacional*), tam poskytnout otisk prstu a předložit:

- Kladné rozhodnutí o prodloužení průkazu.
- Stvrzenka o formuláři žádosti.
- Platný pas.
- Potvrzení o zaplacení poplatků.
- Tři současné barevné fotografie pasového formátu na bílém pozadí a s nezakrytou hlavou.

Je možné změnit povolení k pobytu na povolení k pobytu a práci (za účelem zaměstnání nebo za účelem podnikání)? Ano, v případě, že usilujete o práci zaměstnance, musíte mít ve Španělsku pracovní nabídku (v těchto případech se nebude brát v úvahu situace na španělském trhu práce, tudíž není třeba předkládat vyjádření, *Certificado Negativo*, od úřadu práce, *servicios públicos de empleo*³, o tom, že na španělském trhu práce není pracovní síla, která by danou práci mohla vykonávat). Viz část o pracovním povolení za účelem zaměstnání.

V případě, že chcete vykonávat podnikatelskou činnost, jsou vyžadovány všechny jednotlivé stanovené náležitosti pro tento druh pracovního povolení vyjma výpisu z rejstříku trestů (*certificado de antecedentes penales*) ze země původu.

Poznámka: Účinnost uděleného povolení k pobytu a práci je podmíněna následným přihlášením a/nebo ohlášením se pracujícím na úřadu sociálního zabezpečení (*Seguridad Social*) ve lhůtě jednoho měsíce od oznámení o povolení. Po splnění dané podmínky začíná doba platnosti tohoto povolení.

³ Oficiální název: *Servicio Público de Empleo Estatal (SEPE)* – úřad práce v jednotlivých autonomních oblastech.

DOČASNÝ POBYT VE ZVLÁŠTNÍCH PŘÍPADECH

Které případy se podle zákona považují za zvláštní pro poskytnutí dočasného pobytu? Jsou to tyto případy:

- Začlenění.
- Humanitární důvody.

I) Začlenění

Co je to začlenění? Je to případ, kdy se cizinec nachází ve Španělsku, a aniž by měl legální pobyt, má ke Španělsku jisté pouto.

Jaké druhy začlenění existují? Existují tři typy:

1. **Začlenění do společnosti:** kromě dalších požadavků, potvrzení o nepřetržitém pobytu ve Španělsku po dobu 3 let.
2. **Pracovní začlenění:** kromě dalších náležitostí, potvrzení o nepřetržitém pobytu ve Španělsku po dobu 2 let.
3. **Začlenění do rodiny:** pokud se jedná o dítě matky nebo otce, kteří jsou původem Španělé.

Lze pracovat po získání dočasného pobytu z důvodu začlenění? Ano, poskytnutí povolení k pobytu z důvodu začlenění může zahrnovat i pracovní povolení na území Španělska po dobu platnosti tohoto povolení k pobytu (obvykle jeden rok). Účinnost uděleného pracovního povolení je podmíněna následným přihlášením a/nebo ohlášením se pracujícího na úřadu sociálního zabezpečení (*Seguridad Social*) ve lhůtě jednoho měsíce od oznámení o povolení.

Jaké náležitosti jsou vyžadovány při žádosti o dočasný pobyt z důvodu začlenění do společnosti?

- Cizinec musí doložit nepřetržitý pobyt ve Španělsku po dobu minimálně 3 let.
- Čistý trestní rejstřík ve Španělsku i v zemi původu.
- Sjednaná pracovní smlouva uzavřená na dobu ne kratší než 1 rok, při podávání žádosti již podepsaná zaměstnavatelem a zaměstnancem, nebo zajištění dostatečných prostředků na živobytí.
- Doklad o rodinné vazbě se Španěly nebo jinými cizinci s legálním pobytem (manžel/manželka, příbuzní v přímé linii vzestupné či sestupné) nebo
- Předložit osvědčení dokládající začlenění do společnosti vydanou obecním úřadem, který je ve vašem španělském bydlišti. (Uvedené osvědčení musí obsahovat ověření totožnosti; dobu pobytu zájemce

v současném bydlišti; prostředky na živobytí, kterými disponuje; stupeň znalosti užívaných jazyků; zapojení v sociálních strukturách ve svém okolí; programy společensko-pracovního začlenění od soukromých nebo státních institucí, kterých se zúčastnil; a všechny další činnosti, které by mohly sloužit k určení stupně začlenění.)

Jaké doklady je třeba předložit?

- Žádost.
- Jednu fotografii.
- Pas s platností minimálně 4 měsíce (originál a kopii).
- Doklady o nepřetržitém pobytu ve Španělsku po dobu minimálně 3 let předcházejících předložení žádosti (originál a kopii).
- V případě trestně odpovědných originál **výpisu z rejstříku trestů** (*certificado de antecedentes penales*) vydaný úřadem země či zemí, kde cizinec pobýval v posledních 5 letech. Tento doklad musí být řádně přeložen a ověřen.
- Pracovní smlouvu (originál), podepsanou zaměstnavatelem a zaměstnancem, sjednanou minimálně na 1 rok (s účinností podmíněnou vstupem v platnost žádaného povolení k pobytu z důvodů zvláštních okolností).
- OP nebo DIČ firmy (originál a kopii).
- Je-li nabízená pracovní pozice **prací v domácnosti**, potvrzení o platební schopnosti zaměstnavatele (daňové přiznání z posledního roku, 6 posledních výplat nebo doklad potvrzující tuto platební schopnost) (originál a kopii).
- Doklad potvrzující **rodinnou vazbu** žadatele s cizinci s legálním pobytem (manžel/manželka, příbuzní ve vzestupné či sestupné přímé linii) (originál a kopii). Tento doklad musí být řádně přeložen a ověřen. Anebo **osvědčení** o vašem začlenění do společnosti vydané **obecním úřadem**, u kterého máte hlášený trvalý pobyt.

Co se děje v případě, že nemám sjednanou pracovní smlouvu? V tomto případě se osvědčení vydané obecním úřadem, u kterého jste hlášeni, řídí čl. 46.2 c) RD 2393/2004 (Královským dekretem – *Real Decreto*), které stanovuje: „Příslušný obecní úřad může doporučit osvobození cizince od nutnosti sjednání pracovní smlouvy vždy, když doloží zajištění dostatečných prostředků na živobytí.“

Kdo může požádat o povolení k dočasnému pobytu z důvodu pracovního začlenění? Cizinec, který splní tři základní požadavky:

- Potvrzení o nepřetržitém pobytu ve Španělsku po dobu minimálně 2 let.
- Čistý trestní rejstřík.
- Prokázání existence pracovních vztahů, jejichž trvání není kratší než 1 rok, prostřednictvím soudního rozhodnutí⁴, které je uznává, nebo úředního rozhodnutí potvrzujícího záznam o přestupcích na inspekci práce a sociálního pojištění (*Inspección de Trabajo y Seguridad Social*), jež ho potvrzuje.

Poznámka: Udělené povolení může být pouze pobytové nebo pobytové za účelem práce v závislosti na tom, zda žadatel předloží pracovní smlouvu nebo ne.

Jaké podmínky musí cizinci splnit, přejí-li se získat povolení k dočasnému pobytu z důvodu začlenění do společnosti?

- Být dětmi matky nebo otce se španělským původem.
- Čistý trestní rejstřík ve Španělsku i v zemi původu.

Žádost předkládá obyvatel cizího původu, kromě případů týkajících se nezletilých a handicapovaných, kdy ji může předložit jejich právní zástupce. Vízum není vyžadováno, nebere se v úvahu ani situace na španělském trhu práce.

Udělené povolení může být pouze pobytové nebo pobytové za účelem práce v závislosti na tom, zda žadatel předloží pracovní smlouvu nebo ne.

II) Humanitární důvody

V jakých případech je možné žádat o povolení k dočasnému pobytu z humanitárních důvodů?

Jsou tři případy:

- Cizinci, kteří se stali obětí trestných činů vymezených v trestním zákoně (*Código penal*) (článek 311 a 314), které se udály za přitěžujících okolností, spáchaných z rasistických, antisemitských nebo jinak diskriminačních důvodů, uvedených ve čl. 22 4. TZ⁵ (*CP*), nebo trestných činů násilného chování spáchaných v rodinném prostředí v případech uvedených v Zákoně 27/2002 ze 31. července upravujícího příkaz k ochraně obětí domácího násilí vždy při opětovném odsouzení za takovéto trestné činy.

⁴ Tato rozhodnutí vydávají pověřená oddělení, která jsou součástí soudního systému Španělska.

⁵ TZ – trestního zákona, *CP* – *Código Penal*.

- Ti cizinci, kteří doloží, že nenadále onemocněli nemocí vážného charakteru, jež vyžaduje odbornou lékařskou péči nepřístupnou v jejich zemi původu, a že by přerušení nebo neposkytnutí léčby znamenalo vážné ohrožení na zdraví nebo na životě.
- Cizinci, kteří doloží, že návrat do země původu nebo do země, ze které pocházejí, by znamenal ohrožení jejich bezpečnosti nebo bezpečnosti jejich rodiny, podají žádost o příslušné vízum a splní všechny ostatní požadavky, aby mohli získat povolení k dočasnému pobytu nebo k dočasnému pobytu a práci.

Jaké doklady je třeba předložit při žádosti?

- Řádně vyplněný oficiální formulář žádosti.
- Pas s platností minimálně 4 měsíce.
- Doklad potvrzující, že se nacházíte v některé ze situací popsaných výše (rozsudek o domácím násilí, lékařská zpráva ze zdravotnického orgánu⁶ apod.).

Je možné hned po získání povolení k dočasnému pobytu z humanitárních důvodů, rovnou začít pracovat? Ne, cizinec, který by chtěl pracovat, musí osobně požádat o pracovní povolení na příslušném úřadě. Tuto žádost je možné předložit zároveň s žádostí o povolení k pobytu z důvodu zvláštních okolností, anebo během doby platnosti povolení k dočasnému pobytu.

Na jak dlouhou dobu se uděluje povolení k pobytu z důvodu zvláštních okolností? Ze své „výjimečné“ podstaty má tento druh povolení (stejně tak jeho prodloužení) platnost jeden rok.

Za jak dlouho se projedná žádost o povolení k pobytu z důvodu zvláštních okolností? Maximální lhůta pro projednání žádosti jsou tři měsíce ode dne následujícího po datu, kdy byla přijata orgánem oprávněnému k vyřízení této žádosti.

Ve lhůtě maximálně jednoho měsíce od oznámení o udělení povolení, nebo od vstoupení v platnost tohoto povolení, musí cizinec osobně požádat o průkaz totožnosti cizince (*Tarjeta de Identidad de Extranjero – TIE*).

Existují kromě začlenění a humanitárních důvodů nějaké další případy, kvůli kterým je možné požádat o povolení k pobytu z důvodu zvláštních okolností? Ano, existují další tři případy:

- Z důvodu mezinárodní ochrany: v případech azylu, útočiště a masivního příchodu uprchlíků.
- Při spolupráci s úředními a soudními institucemi. Například: rozbití mafií obchodujících s lidmi.

⁶ Zabývá se tím pověřené oddělení zdravotních orgánů.

- Objeví-li se důvody veřejného zájmu nebo v zájmu národní bezpečnosti, které odůvodňují nezbytnost schválit váš pobyt ve Španělsku.

Co se týče místa podání, dokladů k předložení, rozhodnutí atd. platí pro tyto tři poslední případy vše výše uvedené. I v těchto případech může cizinec osobně požádat o příslušné povolení k práci.

POVOLENÍ K POBYTU A PRÁCI

Co potřebuje zahraniční pracovník, chce-li pracovat ve Španělsku? Úřední povolení, které ho opravňuje k zastávání pracovního místa na španělském území.

Od kolika let může cizinec ve Španělsku pracovat? Od 16 let věku je možno poskytnout povolení k pobytu a práci.

Jakými způsoby lze žádat o povolení k pobytu a práci? Existují dva způsoby:

- Pracovat jako zaměstnanec.
- Založit ve Španělsku vlastní podnikání.

Jak dlouhá je platnost jednoho povolení k pobytu a práci? Může mít platnost méně než pět let.

- První povolení k pobytu a práci se poskytuje na 1 rok.
- Druhé povolení k pobytu a práci (po prodloužení prvního) má platnost 2 roky.
- Třetí povolení k pobytu a práci má platnost také 2 roky.
- Pokud jste byli držitelem povolení k pobytu a práci po dobu 5 po sobě následujících let, je možné získat povolení k trvalému pobytu.

Jaká je územní působnost a činnost úřadů zabývajících se prací a pobytem? Je třeba rozlišovat mezi prvním povolením k pobytu za účelem práce a těmi, které získáte později. První může být omezeno činností a geografickou oblastí, která ho uděluje (tak to v 90 % případů bývá). V každém případě můžete požádat o úpravu a změnit oblast nebo činnost. Pozdější povolení tato omezení nemají.

POVOLENÍ K POBYTU ZA ÚČELEM ZAMĚSTNÁNÍ

Jaké základní požadavky se musí splnit, aby bylo možné ucházet se o povolení k pobytu za účelem zaměstnání?

- Doložit, že daný pracovník nepobývá ve Španělsku nelegálně.

- Mít nabídku práce ze strany zaměstnavatele.
- Doložit, že je ve Španělsku nedostatek volných pracovních sil, které by mohly obsadit pracovní místo, které by získal zahraniční pracovník (ne vždy je to vyžadováno).

Jak se dokládá, že je ve Španělsku nedostatek volných pracovních sil, které by mohli obsadit pracovní místo, které by získal zahraniční pracovník? Je to možné doložit dvěma cestami:

1. Bude třeba se odvolat na seznam těžko obsaditelných pracovních míst, které čtvrtletně vydává úřad práce (*Servicio Público de Empleo Estatal*). Pokud se pozice, kterou chce cizinec obsadit, nachází na tomto seznamu, bude stačit předložit-li písemnost, která tuto skutečnost uvádí.
2. V případě, že se dané pracovní místo nenachází na zmíněném seznamu, bude pracovní nabídka předložena u příslušného orgánu, aby se potvrdilo, že je ve Španělsku nedostatek volných pracovních sil. Je třeba čekat 15 dní, a pokud se v této době nedostaví žádný Španěl, člen EU nebo cizinec s legálním pobytem, aby obsadili toto volné místo, může daná instituce vydat potvrzení (*Certificado Negativo*) o tom, že ve Španělsku chybí adekvátní a volné pracovní síly pro provedení dané činnosti.

Vždy je nutné dokládat, že je ve Španělsku nedostatek volných pracovních sil? Ne, tuto skutečnost není nutné dokládat, pokud je zahraniční pracovník:

1. Manžel/manželka nebo dítě cizince s prodlouženým povolením k pobytu ve Španělsku.
2. Dítě Španěla s uděleným občanstvím nebo člena EU vždy, když jejich legální pobyt ve Španělsku trvá minimálně 1 rok.
3. Držitelé dříve vydaného povolení k pobytu a práci, které hodlají prodloužit.
4. Držitelé povolení k pobytu.
5. Pracovníci potřební k montáži při obnově instalací nebo výkonných strojů .
6. Cizinci, kteří se starají o své příbuzné ve vzestupné či sestupné linii španělské národnosti.
7. Cizinci narození a pobývající ve Španělsku.
8. Děti a vnoučata Španělů se španělským původem.
9. Těch, kteří byli uznáni osobami bez státní příslušnosti, a těch, u kterých uběhl rok následující po pozbytí tohoto stavu osob bez státní příslušnosti.
10. Pracovněprávně nezpůsobilí cizinci s povolením k pobytu, kteří jsou v opatrovnictví instituce s oprávněním k péči o nezletilé, a to po potvrzení nemožnosti návratu k rodině nebo do země původu.

11. Cizinci, kteří mají povolení k dočasnému pobytu z důvodu začlenění, jakož i z humanitárních důvodů, spolupracují s justicí, nebo z důvodu jiných zvláštních okolností.
12. Cizinci, kteří byli držiteli pracovního povolení na sezónní práce na 4 kalendářní roky a vrátili se do své země.
13. Při obsazení pracovního místa s velkou zodpovědností (týká se vysokých funkcí řízení, správy nebo vedení firem).
14. Příslušníci států, se kterými Španělsko podepsalo mezinárodní dohodu, jako v případě Chile a Peru.

Kde se předkládá žádost o první povolení k pobytu za účelem podnikání? Na zastupitelském úřadě vlády v autonomních oblastech (*Delegación del Gobierno*) nebo na zastupitelském úřadě vlády v provincii (*Subdelegación del Gobierno*), ve které se chystáte rozvinout svou činnost zahraničního pracovníka.

Jaké doklady je třeba předložit?

VZHLEDEM K ZAMĚŠTNANCI:

- Jednu fotografii (pasového formátu, současnou, barevnou, na bílém pozadí a s nezakrytou tváří).
- Kopii celého platného pasu nebo platné povolení k vycestování.
- Povolení k pobytu (pouze v případě, že cizinec ve Španělsku legálně pobývá).
- Takové doklady, jsou-li zájemcem uvedeny, jež dokazují některé ze zvláštních případů stanovených v článku 40 organického zákona (*Ley Orgánica – LO*) 4/2000 (případy povolení bez zřetele k situaci na španělském trhu práce).
- V tomto případě potvrzení o odborných zkušenostech nebo o vzdělání potřebném k vykonávání úkolů nabízené pracovní pozice prostřednictvím osvědčení o předchozích zaměstnáních na stejných nebo obdobných pozicích, nebo příslušné tituly či diplomy, anebo jakýmkoli jiným přijatelným způsobem.
- V tomto případě homologovaný titul vyžadovaný při vykonávání odborné činnosti.

VZHLEDEM K PODNIKATELI:

- Doložitelnou historii žádosti.
- Potvrzení o nutnosti přijetí zaměstnance a o zajištění prostředků k plnění závazků vyplývajících z tohoto přijetí zaměstnance, prostřednictvím následujících dokladů, jež souvisí s pracovním místem a činností firmy:
Zaměstnanci v domácnosti:
 - Doklad o rodinném příjmu.

- Rodinná knížka⁷.
- Potvrzení o trvalém bydlišti.

Zemědělství:

- Formulář *TC2*⁸ z posledních 12 měsíců nebo doklad o platbách sociálního pojištění firmy v tomto období (*Vida laboral*).
- Výpis z katastru nemovitostí dokládající firemní vlastnictví půdy.

Ostatní činnosti:

- Formulář *TC2* z posledních 12 měsíců nebo doklad o platbách sociálního pojištění firmy v tomto období (*Vida laboral*).
- DPH za poslední rok.
- V případě stavebnictví smlouvy o plánovaných stavbách.
- Pracovní smlouvu a úřední formulář s nabídkou práce, které zaměstnanci garantují nepřetržitou činnost během platnosti povolení k pobytu a práci (v případě cizince nepobývajícího ve Španělsku, nebude trvání pracovního poměru kratší než 1 rok).
- OP nebo IČO firmy.
- Doklad o přihlášení firmy na úřadu sociálního pojištění (*Seguridad Social*).
- V daném případě úřední doklad o poskytnutí právního zastoupení firmy ve prospěch osoby, která žádost předkládá.
- V daném případě dokument identifikující odborníka (vedoucí úředník, právník apod.), který žádost předkládá.
- V daném případě doklad od úřadu práce, kde si převezmete výsledek řízení o předložené nabídce, pokud pracovník neuvede, čemu dává přednost.

Jak dlouho trvá vyřízení žádosti o povolení k pobytu a práci? Zákon stanovuje na vyřízení žádosti lhůtu maximálně tři měsíce, v praxi ale bývá ve španělských provinciích s vysokým počtem zahraničních pracovníků doba vyřízení delší.

Jak se oznamuje udělení povolení k pobytu za účelem zaměstnání? Oznámení o rozhodnutí udělení povolení k pobytu za účelem zaměstnání se zasílá na vaši adresu (dopis, ve kterém bude uvedeno udělení).

⁷ Záznam vedený o každé španělské rodině, obsahuje informace o narození, svatbě, potomcích, pracovních místech apod.

⁸ *TC2* je dokument o organizaci firmy, který se předkládá společně s formulářem o placení sociálního pojištění.

V tomto rozhodnutí bude informace, že povolení k pobytu za účelem zaměstnání začíná platit ve chvíli, kdy zahraniční pracovník obdrží pobytové vízum za účelem práce a poté vycestuje do Španělska. Zaměstnavatel musí tento dopis odeslat zaměstnanci, aby si mohl vyřídit pracovní vízum za účelem zaměstnání.

Kdy a kde je třeba žádat o pracovní vízum za účelem zaměstnání? Od chvíle, kdy zaměstnavatel ve Španělsku obdrží rozhodnutí o povolení k pobytu a práci bylo uděleno, má zahraniční pracovník lhůtu maximálně jednoho měsíce na požádání o pracovní vízum za účelem zaměstnání na konzulátu nebo příslušné ambasádě.

Jaké doklady musí zaměstnanec předložit při žádosti o vízum?

- Úřední formulář žádosti o vízum, originál a kopii.
- Pas s platností minimálně 4 měsíce.
- Výpis z trestního rejstříku ze země původu nebo místa, kde pobýval v uplynulých pěti letech, ověřený a přeložený, je-li to třeba.
- Lékařské potvrzení o tom, že netrpí onemocněním vyžadujícím karanténu a podléhajícím Mezinárodnímu zdravotnickému řádu.
- Rozhodnutí od zastupitelských úřadů vlády *Delegación del Gobierno* (v autonomních oblastech) nebo *Subdelegación del Gobierno* (v jednotlivých provinciích), ze kterého je zřejmé, že mu bylo uděleno povolení k pobytu a práci podepsané zaměstnavatelem.

Jakou lhůtu má zaměstnanec na vyzvednutí víza od jeho udělení? Po tom, co úřad oznámí zahraničnímu pracovníkovi, že bylo vízum uděleno, má cizinec na osobní převzetí lhůtu maximálně jednoho měsíce. Pokud nechá tuto lhůtu uplynout, přijde o vízum.

Co musí zahraniční pracovník udělat, když mu vydají vízum? Ve chvíli, kdy převezme vízum, může vycestovat do Španělska. Tam se musí přihlásit na úřadě sociálního pojištění (*Seguridad Social*) a požádat o identifikační doklad cizince (*Tarjeta de Identificación de Extranjeros – TIE*).

IDENTIFIKAČNÍ DOKLAD CIZINCE

Jaké kroky musí podniknout cizinec s uděleným vízem, jenž se nachází ve Španělsku? Od legálního vstupu do Španělska s příslušným vízem, má zahraniční pracovník lhůtu jednoho měsíce na to, aby osobně požádal o identifikační doklad cizince (*Tarjeta de Identificación de Extranjeros – TIE*) na příslušném úřadě, obvykle na komisařství státní policie v místě, kde pobývá (*Comisaría de Policía Nacional*)

Jaké doklady je třeba předložit při žádosti o identifikační doklad cizince (*Tarjeta de Identificación de Extranjeros*)?

- Platný pas žadatele.
- Pobytové vízum za účelem práce.
- Stvrzenku o zaplacení příslušných poplatků.
- Stvrzenku o žádosti o povolení k pobytu a práci.
- Tři barevné fotografie průkazového formátu na bílém pozadí a s nezakrytou hlavou.

Po předložení všech zmíněných dokladů se pro vydání identifikačního dokladu cizince (*Tarjeta de Identificación de Extranjeros*) vezmou otisky prstů pracovníka.

Zaměstnanci se odevzdá stvrzenka (dočasná karta) s číslem identifikačního dokladu cizince (*Tarjeta de Identificación de Extranjeros – TIE*) a v době čtyřiceti dnů se mu poskytne hotový doklad vydaná se stejnou dobou platnosti jako má povolení k pobytu. Dočasná karta musí být odstraněna cizincem samotným.

Kdy může zahraniční pracovník začít pracovat? Zahraniční pracovník může začít pracovat od chvíle legálního vstupu s příslušným pracovním vízem a musí se přihlásit na úřadu sociálního pojištění (*Seguridad Social*) a začít platit sociální pojištění.

Kdy se může zaměstnanec ohlásit nebo přihlásit na úřadu sociálního pojištění (*Seguridad Social*)? Tento krok musí uskutečnit před žádostí o identifikační doklad cizince (*Tarjeta de Identificación de Extranjeros*) nebo v době maximálně jednoho měsíce od vstupu do Španělska. V případě, že tomu tak nebude, povolení, o které žádal, může nenabýt platnosti.

POVOLENÍ K POBYTU ZA ÚČELEM PODNIKÁNÍ

Kdo může požádat o povolení k pobytu za účelem podnikání? Ti, kteří ve Španělsku hodlají pracovat ve svém vlastním podniku.

Jaké jsou základní požadavky při žádosti o povolení k pobytu za účelem podnikání?

- Nebýt ve Španělsku nezákonně (v případě cizinců nepobývajících ve Španělsku bude žádost předložena ve španělské konzulární kanceláři příslušné místu pobytu).
- Disponovat velkými finančními prostředky, jež se dokládají cennými papíry.
- Vytvářet ve Španělsku pracovní místa.
- Předložit podnikatelský záměr, ve kterém se musí odrážet předcházející úvahy.

Jaké doklady je třeba předložit k žádosti o povolení k pobytu za účelem podnikání?

- Oficiální formulář žádosti (4x).
- Jednu fotografii (průkazového formátu, současnou, barevnou, na bílém pozadí a s nezakrytou tváří).
- Platný pas nebo povolení k vycestování.
- Záměr činnosti s uvedenou částkou předpokládaného vkladu. V daném případě pracovních místa, jejichž utváření se předpokládá.
- Potvrzení o finanční investici, anebo dostatečný příslib podpory ze strany finančních a jiných institucí.
- Předběžnou zprávu o tom, že vykonávání této činnosti v prvním roce, přinese dostatečné postředy.
- Přehled povolení nebo licencí, které jsou vyžadovány při zřizování, zahájení nebo chodu plánované činnosti s potvrzenou žádostí od příslušných institucí.
- V určitých případech homologovaný titul nebo pověření k technickému školení, které vyžaduje daná profese.
- Pokud to výkon nezávislých odborných činností vyžaduje, doklad o sdružení.

V případě cizinců **nepobývajících ve Španělsku** se žádost předkládá v příslušné španělské konzulární kanceláři spolu s doklady dále jmenovanými:

- Výpis z rejstříku trestů vydaný úřady země původu nebo země či zemí, kde pobýval během posledních 5 let.
- Lékařské potvrzení o tom, že netrpí žádnou z nemocí podléhajících karanténě, zaznamenaných v Mezinárodním zdravotnickém řádu.

Je ve Španělsku nějaký zvláštní požadavek při podnikání v určitých profesích? V případě vykonávání činnosti nezávislých odborných povolání jako jsou lékaři, právníci, architekti apod., které si žádají sdružení, bude požadováno, aby zájemce řečenou činnost vykonával již dříve, jako zaměstnanec nebo jako podnikatel, během alespoň dvou nepřetržitých let předcházejících jeho příjezdu do Španělska, anebo dva roky ve Španělsku, pokud tuto činnost vykonával jako zaměstnanec.

Kde se předkládá žádost o povolení k pobytu za účelem podnikání? Zahraniční pracovník nepobývající ve Španělsku, který zde hodlá podnikat, musí osobně předložit všechny doklady na konzulátu nebo na příslušné španělské ambasádě ve své zemi původu anebo v zemi legálního pobytu.

Jak dlouho trvá vyřízení žádosti o povolení k pobytu za účelem podnikání? Zákon stanovuje na vyřízení žádosti lhůtu maximálně tři měsíce, ve španělských provinciích s vysokým počtem zahraničních pracovníků ale bývá doba vyřízení delší.

Jak se oznamuje udělení povolení k pobytu za účelem podnikání? Po předložení příslušných dokladů, diplomatická mise nebo příslušná konzulární kancelář projednají žádost, a v některých případech vydají vízum k pobytu za účelem podnikání ve lhůtě maximálně jednoho měsíce. Pokud si ho zájemce nepřivezme v této lhůtě, bude jeho jednání chápáno jako zřeknutí se uděleného víza, a celé řízení bude dokumentováno).

V jaké lhůtě je třeba vstoupit do Španělska po udělení víza? Pracovník musí vstoupit do Španělska během platnosti vydaného víza, která nikdy není delší než tři měsíce.

Jaké náležitosti má toto vízum? Poskytnutí víza k pobytu za účelem podnikání zahrnuje i první povolení k pobytu za účelem zaměstnání. Platnost tohoto pobytu začíná datem vstupu do Španělska, jež musí být povinně uvedeno v pase.

Jaké kroky musí pracovník podniknout po příjezdu do Španělska? Pracovník musí ve lhůtě maximálně jednoho měsíce od svého legálního vstupu do Španělska, osobně podat žádost o identifikační doklad cizince (*Tarjeta de Identidad de Extranjero*), a to na příslušném úřadě, obvykle na zahraničním úřadě (*Oficina de Extranjeros*), nejvyšším policejním ředitelství (*Jefatura Superior*) nebo na komisařství státní policie v místě, kde pobývá (*Comisaría de Policía Nacional*).

Kdy může cizinec začít pracovat s pracovním vízem za účelem podnikání? Od chvíle legálního vstupu s příslušným vízem za účelem pobytu a podnikání může zahraniční pracovník začít pracovat a musí se přihlásit na úřadě sociálního pojištění (*Seguridad Social*).

2 KOMENTÁŘ K PŘEKLADU

2.1 PŘEKLADATELSKÁ ANALÝZA

2.1.1 Stylotvorné faktory

2.1.1.1 Objektívni stylotvorné faktory

2.1.1.1.1 Funkce textu

Základní dvě funkce vybraných kapitol jsou konstituujícími složkami administrativního stylu⁹ (ten spadá pod věcně objektivní styly). Je to funkce regulativní, vyznačující se nominalitou a přesností, a funkce operativní (správní), která se projevuje už samotným tématem (viz kapitola 2.1.1.1.8 Téma). Obě dominantní funkce jsou úzce vázány na funkci prostě sdělnou, jelikož jde o jakýsi souhrn informací o možnostech pobytu ve Španělsku. Tato příručka pro cizince je tedy prostředkem k předání velkého množství informací, jež jsou však regulovány příslušnými zákony a předpisy. Čtenář se může tímto textem řídit.

2.1.1.1.2 Ráz sdělení

Ráz sdělení je veřejný – publikace byla vytvořena a zveřejněna imigračním oddělením úřadu španělského města Roquetas de Mar ve spolupráci s generálním ředitelstvím oddělení pro integraci imigrantů ministerstva práce a sociálních věcí. Je též oficiální, právě z toho důvodu, že autor je institucionální (dvě instituce). Závažnost komunikátu je pro adresáty vysoká, ale na druhou stranu ne tolik, jako kdyby se jednalo přímo o konkrétní znění zákona nebo o oznámení dané instituce o jistém rozhodnutí vedení města.

Z uvedeného vyplývá i poměrně formální povaha textu, i když velmi ovlivněna výrazným zaměřením na co nejlepší informativnost textu a porozumění adresáta sdělení. Právě důraz na předání informací, tedy na obsahovou stránku sdělení, mohl způsobit grafické a jiné nedostatky textu. Tyto překlepy apod. mírně snižují jeho prestižnost.

⁹ ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ, Marie a MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Vyd. 1. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4, s. 230.

Velký důraz na informovanost adresáta je nejvýraznějším prvkem originálu. Tato skutečnost byla jistě příčinou i následující zajímavou vlastností originálu. Text je monologický z toho pohledu, že je v něm přímo účastný pouze jeden účastník komunikace, vystupuje tudíž jako celek tvořený jedním autorem s cílem sdělit mnoho informací, a to v přesném znění. Avšak právě snaha předat velké množství informací srozumitelnou formou vedla k frekventovaným dialogickým prvkům. Celý text provází řada otázek a odpovědí. Jde ve své podstatě o fiktivní dialog autora s adresátem pomocí otázek. Například:

¿Qué es una residencia temporal? Es la situación que autoriza a permanecer en España por un periodo superior a noventa días e inferior a cinco años (en este supuesto nos estamos refiriendo sólo a residencia temporal en España, sin realizar actividades laborales; sin autorización de trabajo) (O: 3)

Co je to dočasný pobyt? Je to situace, kdy je povoleno pobývat ve Španělsku po dobu delší než devadesát dní a kratší než pět let (v tomto případě máme na mysli pouze dočasný pobyt ve Španělsku bez pracovní činnosti, bez pracovního povolení). (PT: 11)

2.1.1.1.3 Situace a prostředí

Překládaný text je dostupný elektronicky na webových stránkách Roquetas de Mar. Vznikl v březnu roku 2007. Rádi bychom podotkli, že námi přeložené kapitoly jsou pouze malou částí rozsáhlejšího celku. Úvod celého průvodce (není součástí překladu) jasně popisuje celý kontext (Viz Příloha 2). Publikace chce sloužit jako nástroj ke zjednodušení přístupu cizinců k možnostem, které nabízí Roquetas de Mar (služby města, vzdělání, pobyt atp.), a zároveň jasně a stručně ukázat, co všechno je možné v rámci různých typů povolení k pobytu (například jak lze přivést do Španělska další členy rodiny). To vše pokud možno praktickou, srozumitelnou formou.

Vybrané kapitoly, které jsme přeložili, se v porovnání s ostatními kapitolami, týkají pouze všeobecně platných možností, jak lze ve Španělsku legálně pobývat. Jde o konkrétní typy povolení k pobytu. Nalezneme taktéž prvky intertextuality – v těchto kapitolách jde především o odkazování na konkrétní zákony.

Z výše uvedeného vyplývá silná vazba komunikátu na situaci a zároveň jeho výrazné zaměření na adresáta. Můžeme si všimnout silné vazby na prostředí, institucionální autor je Španěl, adresát je ten, který chce žít ve Španělsku (konkrétně především v Roquetas de Mar), téma se také týká pobytu ve Španělsku. Text vznikl jako reakce na aktuální situaci v tomto městě na jihu Španělska, protože tam rychle stoupá počet

přistěhovalců (v roce 1995 šlo o 2 117 imigrantů, v roce 2005 pak dosáhl počtu 20 000 imigrantů¹⁰). (Více viz podkapitoly 2.1.1.1.8 Téma a 2.1.1.1.4 Charakter adresáta.)

Z pragmatického hlediska by mohla být záporou tohoto textu jeho výrazná vázanost na čas. Nedbalostní chyby (překlepy, absence teček za větami atd.) indikují, že autoři možná neměli dostatek času na vytvoření textu nebo na jeho jazykovou korekci. Čas se však jeví významným z hlediska toho, že informace obsažené v textu odpovídají konkrétním zákonům a také vyplývají z práv Evropské unie platících v současnosti. Vzhledem k tomu, že přistěhovalství patří ve Španělsku mezi důležitá témata, kterými se zabývají politické strany, a vzhledem k celosvětové ekonomické krizi posledních let, která Španělsko výrazně zasáhla a přinesla vysokou nezaměstnanost, je také velká pravděpodobnost změn v příslušných zákonech (tento rok již některé proběhly). Předpokládáme tedy, že bude tento překlad poměrně rychle zastarávat, přestože základní informace sloužící k orientaci v dané problematice se nejspíše jen tak nezmění. Mohl by tedy svůj obecně informativní účel plnit i v případě, kdy by se změnila zákony týkající se pobytu cizinců na španělském území.

2.1.1.1.4 Charakter adresáta

Při charakteristice adresáta originálu se můžeme opět opřít o úvod k celému průvodci, který explicitně vyjadřuje, jakého adresáta očekává. Dokonce je text řazený podle logiky, kterou autor u čtenáře očekává. Adresát je tedy hodně specifikovaný, je to nejspíše cizinec, který má zájem o pobyt ve Španělsku (nejlépe ve městě Roquetas de Mar).

Nepředpokládá se předchozí znalost dané problematiky, protože jde o průvodce, který je formálně sestaven z otázek a odpovědí. Struktura je většinou založena na slovníkovém systému: definice (případně pro koho je to vhodné), náležitosti, místo podání žádosti (případně převzetí), doba vyřízení, výjimky a poznámka. Na první pohled si tak můžeme všimnout, že je brán velký ohled na adresáta sdělení. Jak jsme již zmínili v předchozích kapitolách, hlavním cílem je tedy adresátovo pochopení a snaha o předání sdělení. Průvodce obsahuje podrobný obsah a úvod má částečně charakter návodu (ke způsobu čtení). Strukturovanost celého textu (daná a jednotná forma, uplaňovaná v celém dokumentu) zjednodušuje příjemci orientaci v textu, a tudíž v celé problematice.

¹⁰ Viz Příloha 2 – Úvod.

Adresát překladu je samozřejmě shodný s adresátem originálu, protože text originálu je určen právě cizincům, s žádnými nebo malými znalostmi španělského prostředí a se zájmem o pobyt ve Španělsku. Také on je u tohoto typu textů zvyklý na standardizovanou formu.

2.1.1.1.5 Forma sdělení

Forma sdělení je primárně psaná, vyznačuje se mnoha grafickými prostředky ukazujícími na standardizaci. Prvky usnadňující recepci odpovídají výše uvedené logické struktuře výstavby textu: nadpis, otázky (tučně), výčty, krátké odstavce (i jednovětné) a opticky jasně oddělená témata. (Více viz kapitola 2.1.2 Výstavba textu.)

2.1.1.1.6 Míra připravenosti

Text originálu vykazuje mnoho známek vysoké míry připravenosti: přesné a jasné definice a formulace, odkazy na konkrétní zákony (včetně citace a parafráze):

Extranjeros víctimas de los delitos tipificados en el Código Penal. (artículos 311 a 314) en los que haya concurrido la circunstancia agravante de comisión por motivos racista, antisemitas o de otra clase de discriminación, tipificada en le art. 22.4ª CP, o de delitos de conductas violentas ejercidas en el entorno familiar, en los términos previstos por la Ley 27/2002, de 31 de julio, reguladora de la orden de protección de las víctimas de violencia doméstica, siempre que haya recaído sentencia por tales delitos. (O: 6)

Cizinci, kteří se stali obětí trestných činů vymezených v trestním zákoně (Código penal) (článek 311 a 314), které se udály za přitěžujících okolností, spáchaných z rasistických, antisemitských nebo jinak diskriminačních důvodů, uvedených ve čl. 22 4. TZ (CP), nebo trestních činů násilného chování spáchaných v rodinném prostředí v případech uvedených v Zákoně 27/2002 ze 31. července upravujícího příkaz k ochraně obětí domácího násilí vždy při opětovném odsouzení za takovéto trestné činy. (PT: 16 – 17)

Dále užití ustálených spojení, a termínů (z právní oblasti), velmi promyšlená a logická struktura, výklad dílčí tematiky a přesné názvy institucí a zákonů a dokumentů. Vysoká míra připravenosti také ovlivňuje výběr jazykových prostředků ve velké míře. (Více viz kapitola 2.3 Překladatelské problémy a posuny.)

2.1.1.1.7 Jazykový kód

Jazykový kód je prestižní, protože tento text vydal úřad Roquetas de Mar ve spolupráci s ministerstvem jako oficiální úřední dokument. Vykazuje také vysokou míru připravenosti (více viz kapitola 2.1.1.1.6 Míra připravenosti).

2.1.1.1.8 Téma a obsah

Jak jsme již několikrát zmínili, náš text je průvodce pro cizince po možnostech legálního pobytu ve Španělsku, konkrétně ve městě Roquetas de Mar. Pro cizince, kteří mají zájem o pobyt v tomto městě (dočasný nebo trvalý), případně i práci (jako zaměstnanec nebo podnikatel), autoři vysvětlují, jak toho je možné dosáhnout a za jakých podmínek. Jsou popisovány i jiné druhy povolení, jako je povolení k pobytu z důvodu začlenění nebo z humanitárních důvodů. Text nezapomíná ani na možnosti prodloužení již udělených povolení. Jisté části se zabývají rodinnými příslušníky těch, kteří už povolení k pobytu získali, nebo jsou občanem Španělska.

2.1.1.1.9 Slohový postup

Jasně a přesné formulace, po celou dobu uplatňovaná logická struktura, to vše ukazuje na statický popis v rámci výkladu – typický pro administrativní a odborný text. Úvodní část každé kapitoly tvoří výklad (předložení dané problematiky, nebo dílčího tématu a jeho rozvinutí, a to za pomoci otázek). Výčty a popisy oficiálních dokumentů a náležitostí jsou statickým popisem (znaky objektu, minimalizovaná dějovost, formální slovesa, výčet znaků atd.).¹¹

2.1.1.1.10 Funkční styl

Funkční styl je administrativní, ale díky zaměření na čtenáře jsou zde oslabeny zápory administrativních textů: méně komplikovaná syntax, kratší odstavce. Svou intertextovostí (zákony), přesností (celé, oficiální názvy a časté číslovky) a snahou o srozumitelnost do něj proniká odborný funkční styl. Analyzovaný text má i další vlastnosti administrativního stylu, je veřejný, redundantní, jsou v něm uváděny konkrétní údaje a je dodržována jistá struktura. V komunikátu najdeme i právní prvky.

¹¹ ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ, Marie a MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Vyd. 1. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4, s. 111 – 116.

Autor je potlačen, text obsahuje mnoho terminologie a ustálených spojení. Oproti jiným textům ve španělštině je zde vyšší koncentrace nominálních spojení, někdy vzniklých prostřednictvím substantivizace či adjektivizace, a nedějovost projevující se multiverbizací a nefinitními tvary sloves. (Více viz kapitola 2.3 Překladatelské problémy a posuny.)

2.1.1.2 Subjektivní stylové faktory

2.1.1.2.1 Momentální fyzický a psychický stav autora

Přestože je autor institucionální (fyzicky tedy může jít o více osob), objevují se v textu znaky roztržitosti nebo možná spěchu, případně absence korektora, či únava z rozsáhlého textu s vysokou mírou redundance (jazykové i obsahové), náročného na věcnou správnost a úplnost.

2.1.1.2.2 Vztah autora a příjemce

Vztah autora a příjemce sdělení je nerovnoprávný, protože text vykládá informace, u kterých předpokládá, že jsou pro příjemce nové. Navíc neočekává, že by měl čtenář nějaké hlubší znalosti obecně o dané problematice (jinak by daný text nečetl). Můžeme si všimnout i určité podobnosti s návodem.

2.1.1.2.3 Osobnost autora

Vzhledem k tomu, že autor překládaného textu je neosobní, institucionální, je v textu užitá pokud možno neutrální varianta španělštiny, tedy bez výrazů z kooficiálních jazyků, okrajových jevů a dalších. Komunikát spadá do administrativního stylu, nebyly by proto pro tento text vhodné příznakové výrazy z diatopického, diasfratického nebo diafatického hlediska. Z těchto důvodů je v podstatě nemožné určit něco bližšího o osobnosti autora či autorů.

2.1.1.2.4 Záměr autora

Záměrem je vytvořit přehlednou a srozumitelnou příručku pro cizince. Tento průvodce po povoleních k pobytu má povahu návodu, cizinec by měl po jejím přečtení být schopen v praxi jednat podle jejích „pokynů“ (samozřejmě tyto pokyny nejsou přímé, implicitně jsou však přítomny v celém textu, čtenář si pouze vybere, která „část textu“ nejlépe vyhovuje jeho situaci, tou se pak může řídit). (Více viz kapitola 2.3.1 Překladatelské problémy na gramatické a syntaktické rovině.)

2.1.2 Výstavba textu originálu (a textu překladu)

Text je primárně psaný s vysokou mírou připravenosti – syntax nevykazuje známky spontánnosti. Syntakticky výrazně složitější výpovědi nebo delší odstavce tvoří jen malé procento, většinou jde o citaci nebo parafrázi zákona.

En este caso informe emitido por el Ayuntamiento en el que está empadronado, en los términos del art. 46.2 c) del RD 2393/2004, que establece: “El Ayuntamiento correspondiente podrá recomendar que se exima al extranjero de la necesidad de contar con un contrato de trabajo, siempre y cuando acredite que cuenta con medios de vida suficientes”. (O: 6)

V tomto případě se osvědčení vydané obecním úřadem, u kterého jste hlášeni, řídí čl. 46.2 c) RD 2393/2004 (Královským dekretem – Real Decreto), které stanovuje: „Příslušný obecní úřad může doporučit osvobození cizince od nutnosti sjednání pracovní smluvy vždy, když doloží zajištění dostatečných prostředků na živobytí.“ (PT: 15)

I estetická stránka textu odráží zaměření na čtenáře. Za účelem jeho rychlé orientace v textu jsou odstavce poměrně krátké, jasně od sebe oddělené a přibližně stejně dlouhé. První věta bývá otázka, graficky vyznačena tučně, přehlednost dotváří nadpisy velkým písmenem. Neméně podstatnou součást tvoří výčty, někdy velmi rozsáhlé, které jsou odděleny odrážkami. Každá položka výčtu pak začíná na novém řádku. (Více viz kapitola 2.3.1.4 Výčty.) Tato úprava nahrazuje konektory.

Co se týče grafické úpravy a strukturace překladu, drželi jsme se striktně originálu, protože v tomto případě se úprava obdobných, ekvivalentních, textů v češtině neliší. Ponechali jsme tedy velká písmena u názvů podkapitol, tučné zvýraznění u otázek a důležitých výrazů, které byly zvýrazněny výjimečně (viz příklad), odrážky u výčtů, spíše kratší odstavce pro větší přehlednost, které někdy tvořily dokonce i samostatné věty (většinou šlo o upřesnění nebo krátkou odpověď). Několikrát jsme rozdělili souvětí, většinou šlo o souvětí, které tvořilo odstavce (více viz kapitola 2.3.1.11 Větná stavba).

*Cuando la ocupación o puesto de trabajo ofertado sea de **empleada de hogar**, acreditación de la solvencia económica del empleador (declaración de la Renta del último año, 6 últimas nóminas o cualquier documento justificativo de dicha solvencia) (original y copia). (O: 5)*

*Je-li nabízená pracovní pozice **prací v domácnosti**, potvrzení o platební schopnosti zaměstnavatele (daňové přiznání z posledního roku, 6 posledních výplat nebo doklad potvrzující tuto platební schopnost) (originál a kopii). (PT: 15)*

Pokud se v originálu nějaká informace opakuje, je vyjádřena tak, jako by se v textu objevila poprvé (více viz kapitola 2.3.3.1 Opakování v textu). Pravděpodobně proto, že by čtenář mohl číst pouze nějaký úsek textu a vyhledávání informací by mu ztížilo recepci (náročnější na čas, soustředěnost a porozumění). Překlad byl o mnoho stránek kratší, proto jsme nepovažovali za nutné opakovat vysvětlivky španělských reálií. V jedné části textu se kataforicky odkazuje na další kapitolu:

Ver apartado de autorización de trabajo por cuenta ajena. (O: 4)

Viz část o pracovním povolení za účelem zaměstnání. (PT: 13)

Prostředky deixe, konkrétně anafory, ve španělštině, na rozdíl od češtiny, jsou členy. Nahrazovali jsme je buď ukazovacími zájmeny typu tento, nebo slova typu daný. V případech, kdy to díky kontextu bylo možné, jsme členy nepřekládali nebo jsme je nahradili výrazem, který zastupovaly:

***Nota:** El plazo de salida deberá constar en el pasaporte. (O: 3)*

***Poznámka:** Termín odjezdu musí být uveden v pase cizince. (PT: 10)*

2.2 PŘEKLADATELSKÁ STRATEGIE

Při vytváření funkčně ekvivaletního překladu k originálu jsme měli na paměti především adresáta překladu. Stejně jako v originále bylo nejdůležitější předat všechny informace v úplnosti a s co největší přesností. Zároveň jsme se snažili dodržovat zásady administrativních textů, například výraznou jednotnou úpravu. Cílem bylo, aby se čtenář v textu co nejlépe orientoval, vše pochopil, a mohl se pak podle přečtených informací řídit v praxi. Kvůli tomu jsme byli relativně často nuceni k explicitaci.

Naším cílovým čtenářem byl člověk z českého prostředí, snažili jsme se mu proto zprostředkovat španělské reálie, které se od našich liší. Bylo-li to nutné, vložili jsme poznámku pod čarou, kde jsme co nejstručněji objasnili o jaký orgán nebo dokument se jedná. Ostatní případy jsme řešili vnitřními vysvětlivkami, abychom recepci textu narušili co nejméně.

Reálie týkající se specifické tematiky, kterou se zabývá originál, jsme vyhledávali na oficiálních internetových stránkách institucí, kterých se to týkalo. V tomto případě jsme považovali internetové zdroje za vhodnější než jakékoli jiné, protože informace bývají aktuální a ucelené. Jednalo se například o stránky ministerstev, ambasad, policie, Mezinárodního zdravotnického řádu, a také portálů o právu, především evropském (ať už přímo od Evropské unie nebo ve spolupráci s ní). Webové stránky ekvivaletních českých institucí a portálů sloužily také komparativně při rozhodování o dílčích překladatelských řešeních.

Při popisu překladatelských problémů pro přehlednost neuvádíme ekvivalentní texty (uvedeny v Bibliografii), jež nám pomohly při rozhodování o konkrétních řešeních. Rozhodujícím faktorem byla právě vyšší frekvence užitého spojení napříč více ekvivalentními texty. Základní text při komparaci byl pro svou velkou podobnost s originálem (forma, obsah, zaměření na adresáta, styl atd.): *Publikace pro cizince*¹². Ostatní komunikáty byly specializovanější, proto sloužily k řešení problémů dílčích.

Pokud jsme nenašli odpovědi na zmíněných elektronických oficiálních stránkách, nebo na obrázcích úředních dokumentů a formulářů, ani v případných encyklopediích či mezinárodních fórech, radili jsme se s rodilými mluvčími.

¹² *Publikace pro cizince* [online]. 2012. [30. dubna]. Dostupné z WWW: <28643_publikace_pro_cizince_CZ_BLOK_web.pdf >.

2.3 PŘEKLADATELSKÉ PROBLÉMY A POSUNY

2.3.1 Překladatelské problémy na gramatické a syntaktické rovině

2.3.1.1 Rod a číslo substantiv

Při překladu bylo nutné sledovat genderovou korektnost. Španělský výraz „*cónyuge*” vyžadoval amplifikaci na lexikální úrovni, překlad zněl „*manžel/manželka*”. Formálně jsme tato slova oddělili lomítkem podle ekvivalentních textů. V některých případech stačil neutrální mužský rod, a to jak v originále, tak v překladu:

Acreditar vínculos familiares con españoles o con otros extranjeros residentes [...]. (O: 5)

Doklad o rodinné vazbě se Španěly nebo jinými cizinci s legálním pobytem [...]. (PT: 4)

V rámci substantiv došlo k transpozici, ke změně gramatické kategorie – ze singuláru do plurálu – kvůli odlišnému českému a španělskému úzu:

En su caso, acreditación de la experiencia profesional o de la formación necesaria para el desempeño de las funciones del puesto de trabajo ofertado, mediante certificado de trabajos anteriores en puestos iguales o similares, o de los correspondientes títulos o diplomas, o bien a través de cualquier otro medio admisible. (O: 9)

V tomto případě potvrzení o odborných zkušenostech nebo o vzdělání potřebném k vykonávání úkolů nabízené pracovní pozice prostřednictvím osvědčení o předchozích zaměstnáních na stejných nebo obdobných pozicích, nebo příslušné tituly či diplomy, anebo jakýmkoli jiným přijatelným způsobem. (PT: 20)

Nebo naopak plurál jsme převedli do singuláru. V českém textu by totiž plurál mohl vyjadřovat skutečnost, že dotyčný podává více žádostí. Originál oproti tomu zahrnuje všechny typy žádostí o vízum:

Las solicitudes del visado de estancia deberán acompañarse de los siguientes documentos [...]. (O: 2)

K žádostem o pobytové vízum je třeba předložit následující doklady [...]. (PT: 9)

2.3.1.2 Vyjádření zdvořilosti

V rámci oficiálnosti textu bylo třeba zachovat zdvořilost. Vysílatel textu adresáta ale přímo neoslovuje. Ve chvíli, kdy by bylo možné adresáta nějakým způsobem oslovit, je užito výrazu „*cizinec*“, „*pracovník*“ či „*žadatel*“ atp. Nejčastěji se ale objevují neosobní formulace. Výjimečně lze najít tvar slovesa, jež indikuje vykání:

Sí, en el caso de que se pretenda ejercer como empleado deberá tener una oferta de empleo en España (en estos supuestos no se tendrá en cuenta la situación nacional de empleo y, por lo tanto, no hará falta presentar certificado negativo de los servicios públicos de empleo). (O: 4)

Ano, v případě, že usilujete o práci zaměstnance, musíte mít ve Španělsku pracovní nabídku (v těchto případech se nebude brát v úvahu situace na španělském trhu práce, tudíž není třeba předkládat vyjádření, Certificado Negativo, od úřadu práce, servicios públicos de empleo, o tom, že na španělském trhu práce není pracovní síla, která by danou práci mohla vykonávat). (PT: 13)

2.3.1.3 Číslovky

Originál obsahoval poměrně vysoký počet číslovek. Ať už při uvádění zákonů, nebo při vymezení lhůt (pro vydání povolení, pro rozhodnutí úřadu, platnost dokumentů apod.). Nejčastěji se číslovky objevovaly ve výčtech. Pro větší přehlednost jsme kvůli zmíněné zaměřenosti na adresáta ponechali zápis číslicí. Pokud se však vyskytla na začátku věty, psali jsme ji slovem. V ostatních případech jsme psali všechny číslovky slovem kvůli zachování určité míry prestižnosti, navíc se vždy jednalo o číslovky základní s nízkou hodnotou. Výjimku tvoří „90 %“.

2.3.1.4 Výčty

Jedním z výrazných rysů překládaného textu je poměrně vysoká frekvence výčtů, opticky oddělených od zbývajících textu. Každá složka začíná na samostatném řádku za určitým typem odrážky. Některé položky jsou dále členěny na další body. Ve španělském originálu byly jednotlivé položky výčtu označeny velkým písmenem na začátku věty a tečkou na konci.

Český pravopis umožňuje hned několik variant, jak správně psát výčty.¹³ Položky nevětneho charakteru můžeme oddělovat čárkami a zakončit tečkou. Je-li výčet tvořen větami, každý bod začíná velkým písmenem a končí tečkou, případně (kromě posledního bodu) čárkami. Domníváme se, že tento způsob je nejméně využívaný, nejspíše proto, že u podobných textů (tolik zaměřených na čtenáře) se projevuje snaha o co nejkondenzovanější body.

Další varianta, vycházející z norem ČSN, tečky ani čárky neužívá vůbec, protože vychází z předpokladu, že stačí grafické odlišení jednotlivých položek (umístění na samostatný řádek). Poslední zmíněný způsob je nejčastěji využívaný v ekvivalentních textech, které bývají vzhledem k naší kontrastivní metodě rozhodující.

Přesto jsme se rozhodli psát všechny položky výčtu s velkým počátečním písmenem a tečkou na konci. Důvodem je skutečnost, že většina jednotlivých bodů všech výčtů v daném textu má větný charakter¹⁴, přesněji řečeno, mají charakter výpovědi. Věty bývají relativně dlouhé, objevují se i souvětí a různé upřesňující výrazy v závorkách, které mají někdy i podobu samostatné věty. Nalezneme dokonce i body, které tvoří celý odstavec. Oproti ekvivalentním textům jde o delší a souvislejší celky. Vzhledem k uvedené charakteristice považujeme tento způsob zápisu za adekvátní a nejpřehlednější. Shodujeme se tedy i s originálem.

2.3.1.5 Vyjadřování času

Jak jsme již podotkli, komunikát je nedějový. I tak se v něm poměrně často objevuje budoucí čas:

Cuando se notifique al trabajador extranjero que el visado ha sido concedido, tendrá un periodo máximo de un mes para recogerlo personalmente. (O: 2)

Ve lhůtě jednoho měsíce od vydání víza si musí cizinec udělené vízum převzít. (PT: 10)

Jak je zřejmé z příkladu, převáděli jsme futurum do přítomnosti, protože podle ekvivalentních textů je v češtině odlišný úzus. Nicméně, udělali jsme výjimku (vyžaduje to podmínková věta):

Si deja transcurrir ese periodo perderá el visado. (O: 10)

¹³ *Internetová jazyková příručka* [online]. Ústav pro jazyk český, AV ČR, 2012. Dostupné z WWW: <<http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=870>>.

¹⁴ Tamtéž.

Pokud nechá tuto lhůtu uplynout, přijde o vízum. (PT: 22)

Jednou byl v originálu dokonce vyjádřen průběh děje. Nejenže čeština těmito prostředky nedisponuje, ale ani zde pro rodilého mluvčího nenesou podstatnou informaci, dovolili jsme si tedy vyjádření průběhu vypustit. Navíc bylo třeba přistoupit k transpozici ze složeného tvaru zvrátného slovesa s předložkou na multiverbizované spojení bez akuzativní předložky.

Es la situación que autoriza a permanecer en España por un periodo superior a noventa días e inferior a cinco años (en este supuesto nos estamos refiriendo sólo a residencia temporal en España, sin realizar actividades laborales; sin autorización de trabajo). (O: 3)

Je to situace, kdy je povoleno pobývat ve Španělsku na dobu delší než devadesát dní a kratší než pět let (v tomto případě máme na mysli pouze dočasný pobyt ve Španělsku bez pracovní činnosti, bez pracovního povolení). (PT: 11)

2.3.1.6 Konjunktiv

Originál obsahuje konjunktivy (včetně minulých pasivních), ty například ve výčtech požadavků upřesňují význam předchozího.

Los extranjeros que hayan sido titulares de autorización de trabajo para actividades de temporada, durante cuatro años naturales y hayan retornado a su país. (O: 8)

Cizinci, kteří byli držiteli pracovního povolení na sezónní práce na 4 kalendářní roky a vrátili se do své země. (PT: 20)

2.3.1.7 Opisné pasivum a multiverbizace

Znakem administrativního stylu je multiverbizace a opisné pasivum. Multiverbizace byla řešena opisným pasivem:

La vigencia de dicha autorización comenzará en la fecha de entrada en España del extranjero, la cuál debe hacerse constar en el pasaporte. (O: 11)

Platnost tohoto pobytu začíná datem vstupu do Španělska, jež musí být povinně uvedeno v pase (PT: 25).

Opisné pasivum jsme zachovávali:

Los que hubieran sido reconocidos como apátridas y los que hubieran perdido la condición de apátrida al año siguiente a la terminación de dicho estatuto. (O: 8)

Těch, kteří byli uznáni osobami bez státní příslušnosti, a těch, u kterých uběhl rok následující po pozbytí tohoto stavu osob bez státní příslušnosti. (PT: 20)

2.3.1.8 Gerundium a konstrukce s infinitivem

Prostředek stylistické kondenzace, gerundium, byl do češtiny převeden na adverbium s infinitivem:

En el plazo de un mes desde la notificación de la resolución favorable, el extranjero deberá solicitar la nueva tarjeta de autorización de residencia en la Comisaría de la Policía Nacional, poniendo su huella dactilar, y para lo cual aportará: [...]. (O: 4)

Ve lhůtě jednoho měsíce od vydání kladného rozhodnutí, musí cizinec požádat o nový průkaz o povolení k pobytu na komisařství státní policie (Comisaría de la Policía Nacional), tam poskytnout otisk prstu a předložit: [...]. (PT: 13)

Konstrukce s infinitivem byla řešena následujícím způsobem:

[...] en el plazo máximo de un mes desde su entrada, deberá solicitar personalmente la Tarjeta de Identidad de Extranjero, para lo cual ha de poner la huella dactilar en la Comisaría Nacional de Policía de la localidad donde se encuentre (una vez puesta la huella, a los cuarenta días aproximadamente, se le entregará la Tarjeta de Residencia). (O: 4)

Po převzetí víza musí žadatel vstoupit na španělské území v průběhu doby platnosti tohoto víza. V maximální lhůtě jednoho měsíce od vstupu musí žadatel osobně požádat o průkaz totožnosti cizince (Tarjeta de Identidad de Extranjero), pro nějž je nutné poskytnout otisk prstu na komisařství státní policie v místě, kde pobývá (Comisaría Nacional de Policía). Po čtyřiceti dnech od poskytnutí otisku, obdrží průkaz o povolení k pobytu (Tarjeta de Residencia), a to ve lhůtě maximálně jednoho měsíce od vstupu do Španělska. (PT: 12)

2.3.1.9 Explicitní vyjadřování vztahů mezi slovy

Pro administrativní styl ve španělštině je typické explicitní vyjadřování vztahů mezi slovy.¹⁵ V námi vybraných kapitolách průvodce po možnostech legálního pobytu byla explicitnost zajištěna prostřednictvím adjektiv:

Nota: la eficacia de la autorización de trabajo y residencia concedida estará condicionada a la posterior afiliación y/a alta del trabajador en la Seguridad Social en el plazo de un mes desde la notificación. (O: 4)

Účinnost uděleného povolení k pobytu a práci je podmíněna následným přihlášením a/nebo ohlášením se pracujícím na úřadu sociálního zabezpečení (Seguridad Social) ve lhůtě jednoho měsíce od oznámení o povolení. (PT: 13)

Pokud výpověď začínala takovýmto adjektivem (případně ve spojení s „una vez“), přeložili jsme ho předložkou a deverbalizovaným substantivem.

Cumplida dicha condición el permiso comenzará su periodo de vigencia. (O: 12)

Po splnění dané podmínky začíná doba platnosti tohoto povolení. (PT: 13)

Una vez recogido el visado, el solicitante deberá entrar en territorio español en el plazo de vigencia del visado y [...]. (O: 3 – 4)

Po převzetí víza musí žadatel vstoupit na španělské území v průběhu doby platnosti tohoto víza. (PT: 12)

Druhý uvedený příklad je ukázkou hned několika úprav. „Una vez“ bylo vypuštěno, což umožnila redundance v originále, a sloveso „recoger“ bylo modulací (změna úhlu pohledu) a transpozicí (změna slovesného druhu ze slovesa na deverbalizované substantivum) přeloženo „převzetím“. Na úrovni výpovědní byly změny také provedeny. V české verzi jsme rozdělili věty ze souvětí, abychom dosáhli větší srozumitelnosti.

Výraz „una vez“ jsme explicitovali: „una vez en España“ a převedli na „po příjezdu do Španělska“. I zde jsme přesunuli tento výraz ze začátku věty na její závěr:

Una vez en España, ¿cuáles son los trámites que hay que hacer? (O: 3)

¹⁵ KRÁLOVÁ-KULLOVÁ, Jana. *Vybrané problémy španělské stylistiky na pozadí češtiny*. 1. vyd. V Praze: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, 2012. 145 s. ISBN 978-80-7308-404-2., s. 43

Jaké kroky je třeba podniknout po příjezdu do Španělska?(PT: 12)

Bylo-li ve výpovědi obsahující „*una vez*“ adjektivum s funkcí explicitace mezi větami, přidali jsme spojku poměru vysvětlovacího¹⁶:

Los menores extranjeros en edad laboral con permiso de residencia que sean tutelados por la entidad de protección de menores competente, una vez acreditada la imposibilidad de retorno con su familia o al país de origen. (O: 8)

Pracovněprávně nezpůsobilí cizinci s povolením k pobytu, kteří jsou v opatrovnictví instituce s oprávněním k péči o nezletilé, a to po potvrzení nemožnosti návratu k rodině nebo do země původu. (PT: 20)

Některá adjektiva jsme při překladu vynechali, informace je obsažena implicitně:

El plazo máximo para resolver la solicitud será de tres meses contados a partir del día siguiente al de la fecha en que hay tenido entrada en el registro del órgano competente para tramitarla. (O: 7)

Maximální lhůta pro projednání žádosti jsou tři měsíce ode dne následujícího po datu, kdy byla přijata orgánem oprávněnému k vyřízení této žádosti. (PT: 17)

2.3.1.10 Interpunkce

Dalším neméně zajímavým jevem byla interpunkce. Na několika místech chyběly tečky za větou. Středníky jsme povětšinou nechávali podle originálu, protože v českých textech by byly v těchto případech užity taktéž. Jednou jsme výjimečně převedli středník na čárku, protože věta následující po středníku je podle našeho názoru s předchozím textem spjata poměrně úzce, pouze upřesňuje předchozí informace:

Es la situación que autoriza a permanecer en España por un periodo superior a noventa días e inferior a cinco años (en este supuesto nos estamos refiriendo sólo a residencia temporal en España, sin realizar actividades laborales; sin autorización de trabajo) (O: 3)

Je to situace, kdy je povoleno pobývat ve Španělsku na dobu delší než devadesát dní a kratší než pět let (v tomto případě máme na mysli pouze dočasný pobyt ve Španělsku bez pracovní činnosti, bez pracovního povolení). (PT: 11)

¹⁶ *Internetová jazyková příručka* [online]. Ústav pro jazyk český, AV ČR, 2012. Dostupné z WWW: <<http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=153#nadpis6>>.

V následujícím případě jsme naopak středníky oproti originálu přidali, protože se ve výčtu objevily čárky kvůli vztažným větám. Přestože opakování stejných výrazů je v češtině negativním jevem, domníváme se, že zde v rámci administrativního stylu „neruší“. Pomocí středníků jsme tedy oddělily položky výčtu.

(En dicho informe deberá constar la acreditación de identidad, el tiempo de permanencia del interesado en su domicilio actual, los medios de vida con los que cuenta, su grado de conocimiento de las lenguas que se utilicen, la inserción en las redes sociales de su entorno, los programas de inserción sociolaboral de instituciones públicas o privadas en los que haya participado, y cuantos otros extremos puedan servir para determinar su grado de arraigo). (O: 5)

(Uvedené osvědčení musí obsahovat ověření totožnosti; dobu pobytu zájemce v současném bydlišti; prostředky na živobytí, kterými disponuje; stupeň znalosti užívaných jazyků; zapojení v sociálních strukturách ve svém okolí; programy společensko-pracovního začlenění od soukromých nebo státních institucí, kterých se zúčastnil; a všechny další činnosti, které by mohly sloužit k určení stupně začlenění.) (PT: 15)

Další interpunkční znaménka, jež jsme užili rozdílně oproti originálu, jsou závorky (viz následující kapitola 2.3.1.11 Zásah do větné stavby).

2.3.1.11 Větná stavba

Při překladu došlo v zájmu srozumitelnosti k rozdělení rozsáhlejšího syntaktického celku:

El visado residencia que se expida incorporará la autorización inicial de residencia, y la vigencia de dicha residencia comenzará desde la fecha de entrada en España, la cual deberá hacerse constar obligatoriamente en el pasaporte o título de viaje. (O: 3)

Ve vystaveném pobytovém vízu je uvedeno datum prvního povolení k pobytu. Platnost tohoto pobytu začíná datem vstupu do Španělska, jež musí být povinně uvedeno v pase nebo v povolení k vycestování. (PT: 12)

V následujícím úryvku jsme opět rozdělili rozsáhlé souvětí na kratší celky. Podtržená věta se dostala na úplný konec. Také vidíme, že v originále je na konci celého souvětí vložena věta v závorce. Při překladu jsme závorku nezachovali, abychom se tak drželi naší jednotné úpravy, jelikož ve výpovědi jsou názvy institucí, které vždy uvádíme španělsky v závorce. Informace původně v závorce se tak dostala na začátek posledního větného celku.

Una vez recogido el visado, el solicitante deberá entrar en territorio español, en el plazo de vigencia del visado y, una vez en España, y en el plazo máximo de un mes desde su entrada, deberá solicitar

personalmente la Tarjeta de Identidad de Extranjero, para lo cual ha de poner la huella dactilar en la Comisaría Nacional de Policía de la localidad donde se encuentre (una vez puesta la huella, a los cuarenta días aproximadamente, se le entregará la Tarjeta de Residencia). (O: 4)

Po převzetí víza musí žadatel vstoupit na španělské území v průběhu doby platnosti tohoto víza. V maximální lhůtě jednoho měsíce od vstupu musí žadatel osobně požádat o průkaz totožnosti cizince (Tarjeta de Identidad de Extranjero), pro nějž je nutné poskytnout otisk prstu na komisařství státní policie v místě, kde pobývá (Comisaría Nacional de Policía). Přibližně po čtyřiceti dnech od poskytnutí otisku, obdrží průkaz o povolení k pobytu (Tarjeta de Residencia), a to ve lhůtě maximálně jednoho měsíce od vstupu do Španělska. (PT: 12)

2.3.2 Překladatelské problémy na lexikální rovině

Text je psaný neosobně, neutrálně, nenajdeme v něm tedy žádné výpůjčky, diminutiva, aumentativa či další hodnotící výrazy, hyperbolu, internacionalismy ani sémantické posuny (přirovnání, metaforu, metonymii či synekdochu). Zavedené zkratky jsme po vzoru ekvivalentních zdrojů u reálií zanechali (OP – Občanský průkaz, EU – Evropská unie). V originále se vyskytly i další zkratky jako například: *LO (Ley Orgánica)*, *CP (Código Penal)*, *RD (Real Decreto)*, ty jsme pro úplnost v textu zachovali a vysvětlili jsme je vnitřními vysvětlivkami.

2.3.2.1 Reálie

Daný komunikát je silně vázán na španělské prostředí. Projevuje se to úřady, dokumenty apod., které se od našich liší. Nejčastější rozdíl vyplýval z odlišného správy Španělska a České republiky. Pro českého čtenáře byl jistě cizí systém rozdělení pravomocí. Je třeba si uvědomit, že nejvyšší orgán je celostátní a pod něj, i když s rozsáhlou pravomocí, spadají orgány autonomních oblastí a orgány provincií. Při překladu jsme se snažili čtenáři zprostředkovat to nejdůležitější. Podle našeho názoru příjemce textu potřebuje vědět, na který úřad má v jít v té které situaci. Proto ani naše vysvětlivky nejsou příliš rozsáhlé. Čtenář se i tak dozvídá mnoho informací.

Vzhledem k této snaze a funkci těchto názvů jsme *Delegación del Gobierno* a *Subdelegación del Gobierno* v podstatě vysvětlili takto: „zastupitelský úřad vlády“. Rozdíl mezi nimi jsme uvedli z hlediska rozsahu pravomocí: *Delegación del Gobierno* jako zastupitelský úřad v autonomních oblastech a *Subdelegación del Gobierno* jako zastupitelský úřad vlády v provinciích.

Dohledání reálií bylo nutné u věty: *Asistencia sanitaria, pública o privada*. Tato věta je jedna položka ve výčtu mezi různými explicitně vyjádřenými dokumenty. Vyhledali jsme, že se jedná o „kartičku pojištěnce“, oficiálně zdravotní průkaz. Překlad tedy zněl: *Průkaz o státním nebo soukromém zdravotním pojištění*.

Pouze Mezinárodní zdravotnický řád jsme přeložili do češtiny, protože se jedná o mezinárodní dokument, který má i svůj český překlad, čtenář by případně hledal potřebné informace v české verzi tohoto řádu.

Další názvy jsme řešili takto: *Oficina de Extranjeros – cizinecký úřad, Jefatura Superior – nejvyšší policejní ředitelství, Comisaría de Policía Nacional – komisařství státní policie, Tarjeta de Identidad de Extranjero – doklad tožnosti cizince, Tarjeta de Residencia – průkaz o povolení k pobytu, Seguridad Social – úřad sociálního pojištění, RD (Decreto Real) – Královský dekret, Inspección de Trabajo y Seguridad Social – inspekce práce a sociálního pojištění atd.*

2.3.2.2 Toponyma

Hned v úvodu první kapitoly bylo vyjmenovááno velké množství toponym. Z překladatelského hlediska byly nejzajímavější tři. Spojené státy americké jsme podle českého úzu rozšířili o adjektivum „americké“. Stylisticky příznakové „*Santa Sede*“ jsme přeložili neutrálním „*Vatikán*“. Méně jednoznačné řešení měly Hongkong a Macao. Bývají uváděny jako „*zvláštní správní oblasti*“, my jsme se přiklonili ke „*zvláštní administrativní oblasti*“ podle oficiálních webových stránek ambasády Čínské lidové republiky. Stejně jako je tomu v originále, seřadili jsme toponyma podle abecedy.

No necesitan visado para estancias inferiores a tres meses (en un intervalo de seis), las personas de las siguientes nacionalidades: Andorra, Argentina, Australia, Bolivia, Brasil, Bulgaria, Brunei, Canadá, Chile, Chipre, Costa Rica, Croacia, El Salvador, Estados Unidos, Guatemala, Honduras, Hungría, Islandia, Israel, Japón, Liechtenstein, Malasia, Malta, México, Nicaragua, Noruega, Nueva Zelanda, Panamá, Paraguay, República de Corea, Rumania, San Marino, Santa Sede, Singapur, Suiza, Uruguay, Venezuela, regiones administrativas especiales de la República Popular China de Hong Kong y Macao y aquellos países pertenecientes a la Unión Europea. Los ciudadanos de los países que no se encuentren en esta lista deberán solicitar visado para viajar a España. (O: 2)

Jedná-li se o pobyt kratší než tři měsíce (během období šesti měsíců), osoby s občanstvím z následujících zemí vízum nepotřebují: Andorra, Argentina, Austrálie, Bolívie, Brazílie, Brunej, Bulharsko, Guatemala,

Honduras, Chile, Chorvatsko, Island, Izrael, Japonsko, Kanada, Korejská republika, Kostarika, Kypr, Lichtenštejnsko, Maďarsko, Malajsie, Malta, Mexiko, Nicaragua, Norsko, Nový Zéland, Panama, Paraguay, Rumunsko, Salvador, San Marino, Singapur, Spojené státy americké, Švýcarsko, Uruguay, Vatikán, Venezuela, zvláštní administrativní oblasti Čínské lidové republiky Hongkong a Macao a státy Evropské unie. Občané zemí, které se nenachází na tomto seznamu, musí pro vycestování do Španělska požádat o vízum.
(PT: 9)

2.3.2.3 Terminologie

Překládání vyžadovalo časté hledání ekvivalentních odborných termínů. Můžeme je rozdělit do několika skupin (ekvivalentní české výrazy uvádíme ty, které jsme užili v našem překladu, vztahují se tedy k danému kontextu).

První skupinu tvoří výrazy vztahující se k úředním listinám či evidencím celonárodního (výjimečně mezinárodního) charakteru: *certificación catastral – výpis z katastru nemovitostí* (tento případ vyžadoval explicitaci), *Reglamento Sanitario Internacional – Mezinárodní zdravotnický řád* atd.

Druhou vlastní jména institucí, které jsme překládali za pomoci ekvivalentních textů. Konečná forma však vycházela především z originálního výrazu, aby čtenář věděl, čím se daná instituce zabývá. V praxi by totiž nevyužil informace o tom, jaký orgán by byl ekvivalentní u nás: *Seguridad Social – Úřad sociálního pojištění, CIF – DIC* atd.

Další skupinou bylo lexikum náležící administrativnímu stylu: *modelo oficial – oficiální formulář, interesado – zájemce, requisito – náležitost, ejercicio – provozování, solicitud – žádost*. Právní terminologie: *legal – legální, supuesto – případ, Código Penal – Rejstřík trestů, Real Decreto – Královský dekret*.

A v neposlední řadě stojí termíny související s tématem komunikátu: *extranjero – cizinec, residir (residente) – pobyt (pobývat), acreditar, notificación, vigencia – platnost, autorización – povolení, presentar – předložit, recoger – ve významu převzít, arraigo – začlenění, plazo – lhůta, apátrida – bez státního příslušenství* (víceslovné pojmenování nahradilo jednoslovné) a mnoho dalších.

2.3.3 Překladatelské problémy na stylistické rovině

2.3.3.1 Opakování v textu

Kvůli explicitnosti a přesnosti textu jsme mnohokrát narazili na redundanci. Odpověď k některým položeným otázkám dokonce začínala stejnou formulací, kterou končila ona otázka.

¿Cuándo puede empezar a trabajar el trabajador extranjero? Desde el momento de la entrada legal con el correspondiente visado para trabajar, el trabajador extranjero podrá comenzar a trabajar y deberá afiliarse y cotizar a la Seguridad Social. (O: 10)

Kdy může zahraniční pracovník začít pracovat? Zahraníční pracovník může začít pracovat od chvíle legálního vstupu s příslušným pracovním vízem a musí se přihlásit na úřadu sociálního pojištění (Seguridad Social) a začít platit sociální pojištění. (PT: 23)

Různé typy povolení byly nutně odlišovány v průběhu celého textu, například *autorización de residencia y trabajo por cuenta ajena (povolení k pobytu za účelem zaměstnání)* a *autorización de residencia y trabajo por cuenta propia (povolení k pobytu za účelem podnikání)*. V tomto případě došlo k implicitaci, protože neohroží funkci předávané informace. V ekvivalentních textech (a někdy i v textu originálu) se navíc výrazně častěji objevuje tato kratší varianta. Opět z důvodu srozumitelnosti jsme provedli expliciaci:

Dicha solicitud podrá presentarse de manera simultánea con la solicitud de autorización de residencia por circunstancias excepcionales, o bien, durante el periodo de vigencia de la misma. (O: 7)

Tuto žádost je možné předložit zároveň s žádostí o povolení k pobytu z důvodu zvláštních okolností, anebo během doby platnosti povolení k dočasnému pobytu. (PT: 17)

Prostředkem opakování byl i vztah hyponyma (zde v podobě vedlejší věty) a hyperonyma (při překladu zachován):

¿Es siempre necesario acreditar que no existen trabajadores disponibles en España? No, no será necesario acreditar tal circunstancia cuando el trabajador extranjero sea [...]. (O: 8)

Vždy je nutné dokládat, že je ve Španělsku nedostatek volných pracovních sil? Ne, tuto skutečnost není nutné dokládat, pokud je zahraniční pracovník: [...]. (PT: 19)

2.3.3.2 Modulace

Modulací jsme si již zabývali v rámci ostatních kapitol naší práce. Zde bychom se chtěli zabývat dosud nezmíněnými. Vzhledem k cílovému čtenáři překladu jsme překládali výraz „*nacional*“ slovem „španělský“ (pokud nebyl součástí názvu):

No requiere visado ni se tiene en cuenta la situación nacional de empleo. (O: 6)

Vízum není vyžadováno, nebere se v úvahu ani situace na španělském trhu práce. (PT: 16)

Na úrovni lexika šlo ještě o tento typ modulace. Abychom mohli vyjádřit co nejpřesnější stejný význam, amplifikovali jsme (začátek věty jsme upravili předložkou tak, aby navazoval na formu ostatních prvků výčtu):

La cobertura de puestos de confianza (se refiere a cargos de alta dirección, administración o gestión de empresas). (O: 8)

Při obsazení pracovního místa s velkou zodpovědností (týká se vysokých funkcí řízení, správy nebo vedení firem). (PT: 20)

Ze stylistických důvodů došlo ke změně úhlu pohledu mezi účastníky popisované situace:

[...] para lo cual ha de poner la huella dactilar en la Comisaría Nacional de Policía de la localidad donde se encuentre (una vez puesta la huella, a los cuarenta días aproximadamente, se le entregará la Tarjeta de Residencia). (O: 4)

Přibližně po čtyřiceti dnech od poskytnutí otisku, obdrží průkaz o povolení k pobytu (Tarjeta de Residencia), a to ve lhůtě maximálně jednoho měsíce od vstupu do Španělska. (PT: 12)

Dalšími výrazy byly například: *resto de actividades* – ostatní činnosti, *residente* – cizinec s legálním pobytem (explicitace), *proyecto empresarial* – podnikatelský záměr, *comunitario* – člen EU, *tipo DNI*. – fotografie pasového formátu atd. V jednom případě jsme použili modulaci slovoslednou, protože se domníváme, že v češtině je při uvádění rodičů odlišný úzus v pořadí slov „matka“ a „otec“ týká-li se věta dítěte:

***Arraigo familiar:** cuando se trate de hijos de padre o madre que hubieran sido originalmente españoles.* (O: 5)

Začlenění do rodiny: pokud se jedná o dítě matky nebo otce, kteří jsou původem Španělé. (PT: 14)

K modulaci a zároveň explicitaci jsme dospěli i na výpovědní úrovni, protože kdybychom se více drželi originálu, stoupla by míra překladovosti:

Carecer de antecedentes penales en España y en el país de origen. (O: 6)

Čistý trestní rejstřík ve Španělsku i v zemi původu. (O: 14)

2.3.3.3 Amplifikace a explicitace

Kvůli odlišným reáliím jsme užili amplifikaci. Záměrem bylo co nejjednodušeji vysvětlit pojem „*certificado negativo*“ a nenarušit text. Rozhodli jsme se zachovat variantu s velkými písmeny, která se objevuje dále v textu, protože se jedná o název potvrzení o tom, že je ve Španělsku nedostatek adekvátních a volných pracovních sil pro danou pracovní pozici.

Sí, en el caso de que se pretenda ejercer como empleado deberá tener una oferta de empleo en España (en estos supuestos no se tendrá en cuenta la situación nacional de empleo y, por lo tanto, no hará falta presentar certificado negativo de los servicios públicos de empleo). (O: 4)

Ano, v případě, že usilujete o práci zaměstnance, musíte mít ve Španělsku pracovní nabídku (v těchto případech se nebude brát v úvahu situace na španělském trhu práce, tudíž není třeba předkládat vyjádření, Certificado Negativo, od úřadu práce, servicios públicos de empleo¹⁷, o tom, že na španělském trhu práce není pracovní síla, která by danou práci mohla vykonávat). (PT: 13)

Na explicitaci jsme již několikrát narazili v souvislosti s ostatními překladatelskými problémy. Nicméně následující příklady stojí za zmínku. K posunu u nich došlo proto, aby sečtenáři usnadnila recepcce. Výraz „*habitual*“ ve spojení „*domicilio habitual*“ jsme s ohledem na adresáta nahradili slovem „*španělský*“:

Presentar un informe acreditando la inserción social emitido por el Ayuntamiento en el que tenga su domicilio habitual. (O: 5)

Předložit osvědčení dokládající začlenění do společnosti vydanou obecním úřadem, který je ve vašem španělském bydlišti. (PT: 15)

Člen určitý jsme vyřešili přidáním slova “*vyřízení*”:

¹⁷ Oficiální název: *Servicio Público de Empleo Estatal (SEPE)* – úřad práce v jednotlivých autonomních oblastech.

La ley fija un plazo máximo de tres meses para responder a la solicitud, pero en la práctica, en las provincias españolas en las que el número de trabajadores extranjero es muy alto, el plazo suele ser mayor. (O: 9)

Zákon stanovuje na vyřízení žádosti lhůtu maximálně tři měsíce, v praxi ale bývá ve španělských provinciích s vysokým počtem zahraničních pracovníků doba vyřízení delší. (PT: 22)

2.3.3.4 Vynechání a implicitace

Vynechávali jsme na úrovni lexikální (ekvivalentní překlad takového spojení by nevyhovoval českým zásadám administrativního stylu, patří do jiné stylové roviny):

Sí, existen tres supuestos más, a saber [...]. (O: 7)

Ano, existují další tři případy [...]. (PT: 18)

Nadměrná redundance nás vedla k vypuštění jedné výpovědi. Zachovali jsme z ní jedinou informaci, která byla nová (*personalmente – osobně*).

En el caso de que la resolución sea favorable, el Consulado o Embajada expedirá el correspondiente visado, éste deberá ser recogido por el interesado en el plazo máximo de un mes desde que le notifiquen la concesión.

Notificada, en su caso, la concesión del visado el solicitante deberá recogerlo personalmente en el plazo de un mes desde dicha notificación. (O: 3)

V případě kladného rozhodnutí, vydá konzulát nebo ambasáda příslušné vízum, jež musí žadatel převzít osobně ve lhůtě maximálně jednoho měsíce od oznámení o udělení. (PT: 11)

Víceslovné „*menor de edad*“ jsme implicitací převedli do jednoslovného „*nezletilého*“,

ZÁVĚR

Při překládání vybraných kapitol jsme se řídili především snahou o srozumitelnost textu pro čtenáře. Snadná recepce adresáta překladu byla rozhodujícím kritériem. Někdy tedy došlo k posunům, nejčastěji k explicitaci. Přestože delší souvětí jsou znakem administrativního stylu, v některých případech jsme je rozdělili do menších celků. Při odlišnosti kulturních reálií jsme se snažili čtenáři cizí prostředí přiblížit (pomocí poznámek pod čarou a vloženými vysvětlivkami).

Při rozhodování o konkrétních řešeních jsme si vzali na pomoc reprezentativní vzorky ekvivalentních textů. Pokusili jsme se také o co nejpřesnější převod termínů a jiných specifických výrazů, kterými byl originál nasycen.

Doufáme, že by náš překlad mohl reálně posloužit všem, kteří se zajímají o tuto problematiku, ať už z pouhého zájmu nebo dokonce se záměrem některé z možností legálního pobytu ve Španělsku využít.

BIBLIOGRAFIE

Primární zdroj:

Ayuntamiento Roquetas de Mar [online]. 2012. Guía de recursos para ciudadanos extranjeros residentes en Roquetas de Mar. [28. února 2012] Dostupné z WWW:

<<http://static.aytoroquetas.org/public/contenidos/documentos/inmigracion/Guia.pdf>>.

Jazykové příručky, slovníky:

BÁEZ SAN JOSÉ, Valerio, DUBSKÝ Josef, KRÁLOVÁ Jana. *Moderní gramatika španělštiny*. Fraus. 1999. 246 s. ISBN 80-7238-054-0

ČECHOVÁ, Marie et al. *Čeština - řeč a jazyk*. 3., rozš. a upr. vyd. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 2011. 442 s. ISBN 978-80-7235-413-9.

ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ, Marie a MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Vyd. 1. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4.

ČMEJRKOVÁ, Světlá, Daneš, František a Světlá, Jindra. *Jak napsat odborný text*. Vyd. 1. Praha: Leda, 1999. 255 s. ISBN 80-85927-69-1.

DUBSKÝ, Josef. *Capítulos de estilística funcional comparada*. 1998. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988. 72 s.

GREPL, Miroslav, et al. *Příruční mluvnice češtiny*. 2008. Praha : Lidové noviny. 799 s. ISBN 978-80-7106-980-5.

HLAVSA, Zdeněk a kol. *Pravidla českého pravopisu: s dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky*. Vyd. 1. Praha: Academia, [2003]. 391 s. ISBN 80-200-0944-2.

KRÁLOVÁ-KULLOVÁ, Jana. *Vybrané problémy španělské stylistiky na pozadí češtiny*. 1. vyd. V Praze: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, 2012. 145 s. ISBN 978-80-7308-404-2.

Elektronické jazykové příručky a slovníky:

Diccionario de la lengua española [online]. 2012. Real Academia Española. Dostupné z WWW: <www.rae.es>

Internetová jazyková příručka [online]. Ústav pro jazyk český, AV ČR, 2012. Dostupné z WWW: <<http://prirucka.ujc.cas.cz/>>.

Seznam [online]. 2012. Dostupné z WWW: <www.seznam.cz/slovník>.

Wordreference [online]. 2012. Dostupné z WWW: <www.wordreference.com>.

Překladatelské práce:

LEVÝ, J. *Umění překladau*. Praha: Ivo Tělezný, 1998. ISBN 80-237-3539-X

POPOVIČ, Anton. *Teória umeleckého prekladu: aspekty textu a literárnej metakomunikácie*. 2. přeprac. a rozš. vyd. Bratislava: Tatran, 1975. 293 s. Okno; Zv. 14.

Internetové zdroje:

Cizinci poradna práva [online]. 2012. [29. února 2012] Dostupné z WWW: <<http://cizinci.poradna-prava.cz/cizinci-3ti-zemi.html>>.

Cizinci poradna [online]. 2012. [29. února 2012] Dostupné z WWW: <http://cizinci.poradna-prava.cz/folder05/tabulka_pobytu.gif>.

Cizinci v České republice [online]. 2012. Novela zákona o pobytu cizinců od 1.1.2011 [19. dubna 2012] Dostupné z WWW: <<http://cizinci.wordpress.com/2011/02/17/novela-zakona-o-pobytu-cizincu-od-1-1-2011/>>.

CONSILIUM – Highlights [online]. 2012. [8. května 2012] Dostupné z WWW: <<http://www.consilium.europa.eu/homepage/highlights/another-step-towards-a-more-efficient-eu-migration-policy?lang=cs>>.

Consulados e embajadas [online]. 2012. [28. února 2012]. Guia para extranjeros < Dostupné z WWW: <<http://www.consuladosembajadas.com.ar/espana/guia-para-extranjeros.htm>>.

Cruz Roja Madrid [online]. 2012. Inmigrantes. [15. dubna 2012] Dostupné z WWW: <<http://www.cruzrojamadrid.org/contenidos/img/File/Inmigrantes/GUIA2006%20OFRIM.pdf>>.

Cruz Roja Madrid [online]. 2012. Guía de trámites de extranjería. [28. února 2012] Dostupné z WWW: <http://www.cruzrojamadrid.org/contenidos/img/File/San_lorenzo_de_el_escorial/Observatorio/Estudios/Guia%20tramites%20extranjeria.pdf>.

Česká správa sociálního zabezpečení [online]. 2012. Dostupné z WWW: <<http://www.cssz.cz/cz>>.

Doma v ČR [online]. 2012. [29. února 2012] Dostupné z WWW: <<http://www.domavcr.cz/rady-pro-zivot-v-ceske-republice/pobyt-v-cr/trvaly-pobyt-na-uzemi-cr>>.

E-law [online]. 2012. Druhy pobytů cizinců s ohledem na novelu zákona č. 326-1999 Sb. o pobytu cizinců na území ČR. [15. dubna 2012] Dostupné z WWW: <<http://www.elaw.cz/cs/ostatni/433-druhy-pobytu-cizincu-s-ohledem-na-novelu-zakona-c-3261999-sb-o-pobytu-cizincu-na-uzemi-cr.html>>.

Embajada de la República Checa en Madrid [online]. 2012. Requisitos para solicitar visado. [21. března 2012] Dostupné z WWW: <http://www.mzv.cz/madrid/es/visados_e_informaciones_consulares/requisitos/requisitos_para_solicitar_visado.html>.

Epravo.cz [online]. 2012. [19. dubna 2012]. Novela zákona o pobytu cizinců a hlavní změny s ní související. Dostupné z WWW: <<http://www.epravo.cz/top/clanky/novela-zakona-o-pobytu-cizincu-a-hlavni-zmeny-s-ni-souvisejici-70562.html>>.

EUR-Lex [online]. 2012. 32006R0562 – CS [17. dubna]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32006R0562:CS:HTML>>.

Forum migrantů [online]. 2012. [19. dubna 2012] Dostupné z WWW: <<http://forummigrantu.blog.idnes.cz/>>.

Home [online]. 2012. [19. dubna 2012] Dostupné z WWW: <<http://www.czech.cz/cz>>.

Infekce [online]. 2012. [28. dubna]. Dostupné z WWW: Zákon 258-2000 Sb. <<http://www.infekce.cz/zakon258.htm>>.

Justice Evropa [online]. 2012. Dostupné z WWW: <https://e-justice.europa.eu/content_member_state_law-6-es-cs.do?member=1>.

Madrid [online]. 2012. [15. dubna] 2012 Dostupné z WWW: <<http://www.madrid.org/cs/Satellite?blobcol=urldata&blobheader=application%2Fpdf&blobheadername1=Content-disposition&blobheadername2=cadena&blobheadervalue2=language%3Des%26site%3DPortalInmigrante&blobkey=id&blobtable=MungoBlobs&blobwhere=1271586434601&ssbinary=true>>.

Mezinárodní zdravotnické předpisy [online]. 2012. [8. května 2012]. Dostupné z WWW: <http://www.mzcr.cz/Verejne/obsah/mezinarodni-zdravotnicke-predpisy2005-_2497_5.html>.

Migrace online - E-knihovna [online]. 2012. Mimořádné regularizace migrantů ve Španělsku. [5. května 2012] Dostupné z WWW: <<http://www.migraceonline.cz/e-knihovna/?x=2226591>>.

Migrace online [online]. 2012. [29. února 2012] Dostupné z WWW: <<http://www.migraceonline.cz/e-knihovna/?x=2228639>>.

Ministerstva vnitra České republiky [online]. 2012. ČESKÝ GLOSÁŘ Terminologický slovník [15. dubna 2012] Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník.aspx?q=Y2hudW09NA%3D%3D>>.

Ministerstvo práce a sociálních věcí. [online]. 2012. [1. května 2012]. Postup cizince. Dostupné z WWW: <http://portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/zz_zamest_cizincu/zz_zamest_ciz>.

Ministerstvo vnitra České republiky [online]. 2012. *Informace pro cizince* [15. dubna 2012] Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/sluzby-pro-verejnost-informace-pro-cizince-informace-pro-cizince.aspx>>.

Ministerstvo vnitra ČR [online]. 2012. [25. dubna 2012] Integrace. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/integrace.aspx>>.

Ministerstvo vnitra ČR [online]. 2012. Formuláře žádosti. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/formulare-zadosti.aspx>>.

Ministerstvo zahraničních věcí [online]. 2012. [19. dubna 2012]. Prezentace. Dostupné z WWW: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/o_ministerstvu/prezentace_cr/index_1.html>.

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky [online]. 2012. Seznam států, jejichž občané podléhají vízové povinnosti. [21. března 2012] Dostupné z WWW: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/informace_pro_cizince/seznam_statu_jejichz_obcane_podlehaji/index.html>.

Páginas personales [online]. 2012. [15. dubna]. Glosario de migración. Dostupné z WWW: <http://www.paginaspersonales.unam.mx/files/358/GLOSARIO_DE_MIGRACION.pdf>.

Para inmigrantes [online]. 2012. [21. dubna]. Título de viaje. Dostupné z WWW: <<http://www.parainmigrantes.info/titulo-de-viaje-476/>>.

Podnikatel.cz [online]. 2012. [21. března]. Zaměstnávat lze i cizince, jak ale na to! Dostupné z WWW: <<http://www.podnikatel.cz/clanky/zamestnavat-lze-i-cizince-jak-ale-na-to/>>.

Policie České republiky [online]. 2012. Hlášení pobytu cizinců. [5. května 2012] Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/hlaseni-pobytu-cizincu.aspx>>.

Policie ČR [online]. 2012. [8. května 2012]. Organizační schéma policie ČR. Dostupné z WWW: <www.policie.cz/soubor/organizacni-schema-pcr-2010.aspx>.

PortalInmigrante [online]. 2012. [15. dubna 2012]. De interés... - madrid.org. Dostupné z WWW: <http://www.madrid.org/cs/Satellite?pagename=PortalInmigrante%2FPage%2FINMI_home&language=es>.

Publikace pro cizince [online]. 2012. [30. dubna]. Dostupné z WWW: <[28643_publikace_pro_cizince_CZ_BLOK_web.pdf](#)>.

Seguridad Social [online]. 2012. Boletín de cotización a la Seguridad Social. [20. května]. <<http://www.seg-social.es/prdi00/groups/public/documents/binario/12341.pdf>>.

Vaše šance jít do práce [online]. 2012. [15. dubna 2012]. Dostupné z WWW: <<http://www.ekscr.cz/content/images/VaseSanceJitDoPrace.pdf>>.

Velvyslanectví Spojených států Amerických [online]. 2012. [29. února] Schengenský prostor Dostupné z WWW: <http://czech.prague.usembassy.gov/nova_pravidla_pro_cestovani_pro_drzitele_dlouhodobych_viz.html>.

Vida laboral [online]. 2012. [20. května]. <<http://www.vidalaboral.es/> <http://www.vidalaboral.es/>>.

Who [online]. 2012. [8. května 2012]. Dostupné z WWW: <http://www.who.int/ihr/IHR_2005_es.pdf>. 8. května 2012

Zákony online [online]. 2012. [19. dubna]. Zákon o pobytu cizinců na území České republiky (zákon č. 326-1999 Sb.). Dostupné z WWW: <<http://zakony-online.cz/?s9&q9>>.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Vybrané kapitoly – originál

Příloha 2: Presentación

Příloha 3: Capítulo I – El Municipio De Roquetas De Mar